ידען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

הייגט 10 זייטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 84 | לאדז, דינסטאג, כ״ה ניסן תרצ״ד | צוועלפטער יאהרגאנג | Łódź, Wtorek, 10 kwietnia 1934 r. | № 84

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

דייטשלאנד העכערט דעם מיליטער-בודזשעט
ענגלאנד פאדערט ערקלערונגען פון היטלערן

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

היינט האבען זיך אין ענגלישען פארלאמענט צוריק אנגעהויבען, נאך פסח די זיצונגען. איינער פון די דעפוטאטען האט זיך געווענדעט צום אויסערן-מיניסטער סימאן מיט דער פראגע, וואס פארא שריט ענגלאנד וועט אנעמען צוליב דעם שטארקען פארגרעסערען זיך פון מיליטער-בודזשעט אין דייטשלאנד.

מיניסטער סימאן האט ערקלערט, אז ענגלאנד אינטערעסירט זיך איצט זעהר שטארק מיט דער דאזיגער פראגע און דער ענגלישער אמבאסאדאר אין בערלין איז באאויפטראגט געווארען צו פאדערען ערקלערונגען פון דייטשלאנד.

היטלעריסטען העצען די אראבער

געגען דער יודישער אימיגראציע

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

אין פאריז איז אנגעקומען א ידיעה פון א געוויסען אמעריקאנער פאסטאר, וועלכער וויילט אין פאלעסטינא. דער פאסטאר שרייבט, אז די דייטשע נאציאנאל-סאציאליסטען אנטוויקלען לעצטענס אין פאלעסטינא א לעבהאפטע פראפאגאנדע מיט'ן צוועק אויפצורייצען די מוסולמענישע בעפעלקערונג געגען דער יודישער אימיגראציע קיין ארץ ישראל.

עכט מעקסיקאניש

70 פערזאן פערוואונדעט אויף א מיטינג

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

פון מעקסיקא מעלדעט מען, אז די עלטערען פון די שול-קינדער האבען אפגעהאלטען א גרויסען פראטעסט-מיטינג געגען איינפיהרען דורכ'ן בילדונגס-מיניסטער פערפליכטענדע לעקציעס אויפן געביט פון סעקסועלער אויפקלעהרונג, בעת'ן מיטינג איז געקומען צו א בלוטיג געשלעג, 70 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען.

דייטשלאנד וויל נישט צאהלען

די קרעדיטארען בעראטען זיך

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

שבת און זונטאג זענען אין באזעל פארגעקומען בעראטונגען פון די מלוכות, וועלכע ס'קומט חובות ביי דייטשלאנד. ס'זענען געווען בעטייליגט אמעריקא, ענגלאנד, האלאנד, שווייץ און שוועדען.

די בעראטונג האט געהאט דעם צוועק צו שאפען די איינהייטליכע שטעלונג, אויב דייטשלאנד וועט ארויסטרעטען מיט דעם פארשלאג צו רעדוצירען איהר די חובות.

טשעכיען הערט נישט אויף

ווידער א בעשלוס ארויסצושיקען 72 פוילישע בירגער

מאראווסקא אסטראווא 9 (ספ. טעל.)

די טשעכישע ציימונגען „מאראווסקא ארליצא" האט געמאכט א ווענדונג צו דער פאליציי-די-רעקציע וויפיל אמת ס'איז פערהאן אין די ידיעות אז 72 פוילישע בירגער מוזען פערלאזען די טשעכישע טעריטאריע אין פערלויף פון 24 שעה. די ציימונג זאגט, אז מ'טאר נישט דערלאזען צו אזא סקאנדאל.

די גרויסע ארבייט צו ראטעווען די „טשעליוסקין"-עקספעדיציע

מאסקווע, 9 (ספ. טעל.)

פון וואנקארעם מעלדעט מען, אז צוויי אעראפלאנען פון קאמאנינס גרופע, וועלכער געפינט זיך דארט, כדי אפצוראטעווען די טשעליוסקין-עקספעדיציע, זענען בעבען אנאדיר אריינגעפאלען אין א שניי-שטורם און מיט זיי איז פארגעקומען א קאטאסטראפע, צום גליק זענען קיין מענשליכע קרבנות נישט געווען.

3 טויט-שטראפען אין מאסקווע

פאר בעגעהן מיסברויכען

מאסקווע, 9 (ספ. טעל.)

אין פראצעס וועגען גנבות און שפעקולאציע פערקויף פון 150 וואגאנעס האלץ איז די מאסקווער בעהערדע – לאגערן, זענען 3 הויפט אנגעקלאגטע פער'משפט געווארען צום טויט. די איבעריגע צו טורמע.

דיפלאמאטישע קאנפערענצען

אין רוים און פאריז

רוים, 9 (ספ. טעל.)

היינט איז פארגעקומען א לענגערע קאנפערענץ צווישען מוסאליני און דעם פוילישען אמבאסאדאר וויסאצקי.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

דער מיניסטער בארטו האט היינט אויפגענומען דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר אין ווארשא לאראש און דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר אין בערלין פאנסע.

פארטיזאנישער קריג אין מאנדזשוריען

רינא, 9 (ספ. טעל.)

די סאוועטישע פרעסע מעלדעט פון כארבין, אז אין מאנדזשוריען קומט פאר א פארטיזאנער קריג, אפטיילונגען פון אויפשטענדיגע בושטשווען אין גאנץ מאנדזשוריען.

דער נייער סאוועטישער אמבאסאדאר

קומט היינט קיין ווארשא

ווארשא, 9 (טעלעפאניש)

דער ביי-בעשטימטער סאוועטישער אמבאסאדאר אין ווארשא ה' דאווטיאן פאהרט מארגען ארויס פון מאסקווע קיין ווארשא. דעם אמבאסאדאר פאהרט בעגעגענען קיין סטאלפצי דער ערשטער סעקרעטאר פון דער סאוועטישער אמבאסאדע ניקאלאי יעזה.

אמעריקא וועט בלויז אבסערווירען די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

וואשינגטאן, 9 (ספ. טעל.)

דער מיניסטער הול האט ערקלערט, אז אין די בעראטונגען פון פרעזידיום פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ וועט אנטיילנעהמען דער אמעריקאנער געזאנדטער אין דער שווייץ ווילסאן, ער וועט די בעראטונגען בלויז אבסערווירען.

געפונען די שיף „לוזיטאניא"

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

דער איטאליענישער דאמפער „ארטיגליאו" האט געפונען נעבען קווינסטאון (אירלאנד) טיילען פון דעם גרויסען טראנס-אטלאנטישען דאמפער „לוזיטאניא", וועלכער איז בעת דער מלחמה דערטרונקען געווארען דורך א דייטשער אונטערוואסער-שיף.

3 יאהר תפיסה פאר פייניגען ארעסטירטע אין קאנצענטראציע-לאגער

מאקסענזען אינטערווענירט ביי גערינגען לטובת א געפייניגטען אפיציר

קאפענהאגען, 9 (יט"א טעלעגראפיש)

אין שטעטין איז פארגעקומען א געהיימער פראצעס געגען אנ'אויפזעהער פון קאנצענטראציע לאגער האפמאן, וועלכער איז פער'משפט געווארען אויף 3 יאהר תפיסה פאר פייניגען די ארעסטירטע אין קאנצענטראציע-לאגער, צווישען וועלכע ס'האט זיך אויך געפונען איין יוד.

דער פראצעס איז פערפיהרט געווארען צוליב אנ'אפיציר, וועמען ס'איז געלונגען ארויסצושיקען פון קאנצענטראציע-לאגער א געהיימען בריף צו מאקענזענען, וועלכער איז א פערזענליכער פריינד פון דעם געפייניגטען אפיציר. מאקענזען האט דער וועגען אינטערווענירט ביי גערינגען. גערינג האט אבער נישט געוואלט דערלאזען צו אנ'עפענטליכען משפט, כדי די וועלט זאל זיך נישט דערוויסען פון די מעשים תעתועים אין די קאנצענטראציע-לאגערן.

Uwadze PP. Odbiorców prądu na ograniczniki.

Dyrekcja Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej
(ELEKTROWNIA ŁÓDZKA)

zwraca uwagę PP. Odbiorców prądu, posiadających ograniczniki, na to, że **OSTATECZNY TERMIN** wpłacenia należności za bieżący kwartał, t. j. podług rachunków koloru **białego, upływa w dniu 14-tym b. m.**

Późniejsze zgłoszenia nie będą mogły być przez kasę uwzględnione, gdyż po wyżej wskazanym terminie wydaje się monterom polecenie udania się do zalegających z zapłatą PP. Odbiorców prądu w celu wyłączenia instalacji, względnie zainkasowania należności wraz z kosztami.

הסתדרות „ברית ישורון" בפולניה
סניף בלודז (קילינסקיעגא 60)

היינט דינסטאג, כ"ה ניסן 8,30 אוועגד פינקטליך קומט פאר אין „בערלינער זאל", זאכאדניא 26

א רעפעראט פון טאלאנטפולען רעדנער

הרב ד"ר שלום טרייסטמאן

פארזיץ. פון דער הנהלה הראשית פון „ברית ישורון" און מיטגליד פון רעוו. פארטיי-ראט אין פוילען

א.ד.ט. דאס פאלק אהן א היים — און די „היים" אהן א פאלק

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע.

א ביר-האלע
וויל אויך אייביגע
געוועלבער
און קעלער-רוימען
צו פערמיטען
אויף יונה-פילצערס-פלאץ
צו ערפאהרען
אויפ'ן פלאץ אין קאנטאר.

רעוואלוציע אין פראנקרייך ווערט צוגעגרייט אויפ'ן 20 אפריל?

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

א פאריזער צייטונג האט היינט געברענגט א סענסאציאנעלע ידיעה, אז די לינקע ארגאניזאציעס גרייטען צו אויף דעם 20 אפריל רעוואלוציאנערע אונרוהען אין אלע פראנצויזישע שטעט. די רעוואלטע זאל פארקומען אונטער דער לאזונג „געגען דער געפאהר פון פאשיזם".

איצט ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען צווישען די סאציאליסטען און קאמוניסטען וועגען אויסארבייטען א בשותפות'דיגען פלאן פון די אונרוהען, די הויפט=דעמאנסטראציעס זאלען פארקומען אין פאריז, דא זאלען אויך ארויסטרעטען די סאציאליסטישע און קאמוניסטישע מיליץ, וועלכע באזיצט פיל געוועהר.

דער קריזיס פון רומענישען קאבינעט

בוקארעשט, 9 (ספ. טעל.)

בישט קוקענדיג אויף די אפיציעלע הכחשות, בישט קוקענדיג אויף דער ערקלערונג פון קעניג קאראל, אז ער האט דעם פולסטען צוטרוי צו דער רעגירונג פון טאטארעסקו, הערשט דאך אין דער רעגירונג א שטארקער קאנפליקט.

די ליבעראלען מיט בראטיאנו בראש פאדערט די דימיסיע פון דער רעגירונג, צוליב דער קאמפראמיטאציע פון געריכט. בעפרייענדיג דעם אנפיהרער פון דער „אייזערנער גווארדיע".

אויף דעם באדען איז געקומען צו ערנסטע ריבונגען מיט'ן פרעמיער טאטארעסקו, וועלכער וויל, בעוועגען די ליבעראלע מיניסטארען ניש ארויסצוטרעטען פון דער רעגירונג.

אונרוהען אין פראנקרייך

אנטיפאשיסטישע דעמאנסטראציעס אין דער פראווינץ

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

בעת אן אנטי-פאשיסטישער מאניפעסטאציע, וועלכע איז ארגאניזירט געווארען דורך דער יוגענד אין טראבוויל איז געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען פאליציי און די דעמאנסטראנטען. צוויי פאליציאנטען זענען פערוואונדעט געווארען, 200 מאניפעסטאנטען זענען פערהאלטען געווארען.

גרויסע שרפה איז יעזעוו

אפגעברענט געווארען 22 בנינים

יעזעוו, 9 (טעלעפאניש)

נעכטען 12 א זייגער בייטאג האט דער היגער איינוואוינער האמעלא ארויסגעשיט א קיסעל הייסע אש אין א שטאל אריין. זעהט אויס, אז די אש האט געטליעט אזוי לאנג ביז פלוצלונג איז די שטאל ארומגעכאפט געווארען פון פלאמען, נאך איידער מ'האט זיך אריענטירט און אנגעהויבען די לעש-אקציע, האט דאס פייער זיך שנעל פערשפרייט איבער די שכנות'דיגע הייזער. ס'זענען אינגאנצען אפגעברענט געווארען 22 בנינים, וואוין-הייזער און סטאדאלעס, פיל מענשען זענען געבליבען אהן א דאך איבערן קאפ, צווישען זיי אויך 3 יודישע פאמיליעס: ציריל גרומאן, יצחק פייפער און יחזקאל קנאט.

גרויסע מאנעווערס אין אמעריקא

100 קריגס-שיפען און 300 עראפלאנען

ניו-יארק, 9 (ספ. טעל.)

אין קאליפארניען האבען זיך היינט אנגעהויבען גרויסע מאנעווערס פון אמעריקאנער קריגס פלאט.

אין די מאנעווערס בעטהמען אנטייל 35 טויזענד מענשען, 100 קריגס-שיפען, א חוץ די הילפס-פלאטיליעס, א חוץ דעם נעהמען אויך אנטייל 300 עראפלאנען. די מאנעווערס וועלען דויערן 30 טעג.

אין חודש מאי וועט דער גאנצער פלאט קומען קיין ניו-יארק, וואו ער וועט דעפילירען פאר'ן פרעזידענט רוזוועלט.

30 טויזענד קוב. מעטער וואלד

אפגעברענט בעת א שרפה הינטער בערלין

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

אין דער געגענד פון בערלין איז היינט אין דראהמאן אויסגעבראכען א גרויסע וואלד-שרפה, אין פערלויף פון א קורצע צייט האט דאס פייער פערניכטעט די בוימער אויף א שטח פון 30 טויזענד קוואדראט מעטער.

ארויסגערופען קיין פאריז דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר אין בערלין

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין בערלין פראנסוא פאנסע איז דורכן מיניסטער בארטו ארויסגערופען געווארען קיין פאריז. פאנסע איז שוין ארויסגעפאהרען פון בערלין, די צייטונגען בעטאנען, אז דער פרעמיער דומערג און אויסערן-מיניסטער בארטו האבען ארויסגערופען דעם אמבאסאדאר, כדי ארומצורעדען מיט איהם די לאגע אין צוזאמענהאנג מיט די ענטוואפנונגס-אונטערהאנדלונגען, וועלכע קומען איצט פאר צווישען לאנדאן און פאריז.

„זשורנאל" מעלדעט, אז בארטו וועט בעת זיין רייזע קיין ווארשא און פראג זיך פערהאלטען אין בערלין. ער וועט אפהאלטען א קאנפערענץ מיט היטלערן. די דאזיגע ידיעה איז אפיציעל נאך נישט בעשטעטיגט.

Zakład położniczo-ginekologiczny i Chirurgiczny
LECZNICA ZWIĄZKOWA „SANTÉ"
Drów. med. Druebina ;Gawrońskiego, Kalisza, Kurjanskiej-Rajtler, Libeskinda i Ziegego. ul, 6 Sierpnia 15, tel. 15310. Klasy I, II, III, opłata dzienna od 9 zł, pojedyncze pokoje od 15 zł.
PORODY od 150.— Zł.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

ראטעוועט אייער געזונד!!!
קראנקע אויף רופטורע (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען רדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.
דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס — גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אוים לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פערטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזשער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס פרשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק=בריף
(אין זעערוש אויף סלאוואצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס די פאמיליעס קאזלאווסקי, גרונים און דזיאדעק צוליב'ן טויט פון זייער הייסגעליבטע מוטער און שוויגערמוטער נ"ע
חנה קאזלאווסקא
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
שימעק גרינבערג.

שטעפער=צעך אין לאדז און אומגעגנד
פאלודניאווא 4, טעל. 126-07
דערמיט מעלדען מיר אלע לאדזשער שטעפער-מייסטער, דאס בײ די פאלגענדע פירמען דויערט נאך דער קאנפליקט, דאס זענען:
1) הענעך מאנדראוויטש זגערזשער 4 און אלטשטאט 5
2) זעליג מאנדראוויטש, אלטשטאט 14.
קיין שום שטעפער-מייסטער טאר נישט נעהמען קיין ארבייט, ביז דער קאנפליקט וועט זיין ערלעדיגט. גלייכצייטיג מעלדען מיר אז די ארבייטס-נעהמער, וואס זענען בעשעפטיגט בײ די אויבענאויסגערעכענטע פירמען, דארפען היינט 8 אוועגער זיין אין פאראיין.
די פאך-קאמיסיע.

דער בעוואוסטער קאפע-רעסטאראן
גאלדרייט, ווארשא, נאלעווקי 31
(טוליצר ערשטער שטאק) טעלעפ. 12-22-27
איז ניי-רעמאנטירט און פערגרעסערט געווארען.
גיט ערויס די געשמאקסטע פריהשטיק, מיטאג און אווענדברויט צו מעסיגע פרייזן.

א דייטשער פליט מיכאל בלאשקאווסקי
וועלכער האט זייט 18 יאהר געפיהרט א זעלבסטשטענדיגע בעקעריי און קאנדיטאריי-אונטערנעמונג אין בערלין, איז צוליב די הערשענדע אומשטענדען אין דייטשלאנד געצוואונגען געווארען זיך איבערצוציהען קיין לאדז. איך מאך בעקאנט, אז איך האב איצט
געעפענט אין לאדז א בעקעריי און קאנדיטאריי אויף נאווראט 34
איך שטעל צו 3 מאל טעגליך אלערליי פרישע געבעקס. איך בעט די ג' קונדשאפט מיך צו בעזוכען און מען געבעקס צו פרובען און איך בין זיכער, אז די קונדען וועלען דאן שטענדיג בלייבען מיינע.
איך נעהם אן אלערליי בעשטעלונגען, וועלכע ווערען מאליד און פינקטליך אויסגעפיהרט.
מיינע פערקויפס-שטעלען: 1) נאווראט 34, 2) פעטריקאווער 119, 3) גליבנא 57

א ספר=תורה
צו פערקויפען ביליג. דערוויסען זיך ביי ג. ווינאגראד, פיעטריקאווער 60. 1412

פאר גארד, ביזשוטעריע
און לאמבארד- סוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

עלעגאנטע דאמען און הערען
טראגען נאר לוקסוס-שיך
פון **ל. אדערבערג**

דיפלאמירטער צעך-מייסטער
אין לאדז, פיעטריקאווער 17
לעצטע מאדעלען
שעהן און עלעגאנט
צוגענגליכע פרייזן

Dr. A. Gibiański
לונגען- און הארץ-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
זאכאדניא 59A
טעל. 133-81.
נעמט אן פון 9—10³⁰ און פון 4—6³⁰ נאכמ.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט.
זונטאג פון 10—1 מיטאג.

Zakład Lecznczy
POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNY
ul. EWANGELICKA 18
(Sienkiewicza 83)
Ordynują: Dr.med. Sz.Egerowa i Dr. med. J. Baum
Zapisy na porody I, II i III klasy.
TELEFON 107-23.
כשר'ע קור.

פאראפינער'ס צו שפיל-מאשינען
בעקומט מען ביליג אין דער מעכאנישע שלאסעריי
J. REDER
11/13 ליסטאפאד 11.
(רוג זאכאדניא)

כעמיש=באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
מ. שאץ
לאדז, פעטריקאווער 37.
פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א.

Dr. med.
OŁ. ZADZIEWICZ
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערען און קעהל-קאפף-קראנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אוונט.

די לעצטע דאמען-מאדעלען פון
לוקסוס=שיך
עמפפעהלט: **A. Ogórek**
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.
בעמערקונג: א ספעציעלע רייכע אפטיילונג פון מענער=שיך און א גרויסען אויסוואהל.

פאשיסטישע איבערקערעניש אין אמעריקא

געפלאנט פון אמעריקאנער פאשיסטישע ארגאניזאציעס

וואשינגטאן, 9 (יט״א טעלעגראפיש) דער מיטגליד פון דער אויספארשונגס־קאמיסיע פון דער באצי־טעטיגקייט אין אמעריקע קראמער, האט ערקלערט דעם יט״א־פארשטעהער, אז די קאמיסיע איז צוגעטרעטן אויסצופארשן די טעטיגקייט פון אלע פאשיסטישע ארגאניזאציעס אין אמעריקע, מחמת ס׳זענען דא באווייזן, אז די פאשיסטישע ארגאניזאציעס באקומען געלד פון אויסלאנד אויך צו ארגאניזירן א פאשיסטישע איבערקערעניש אין אמעריקע.

דער בעריהמטער יודישער מאלער בראדסקי

בעלוינט מיט׳ן העכסטן ארדען

מאסקווא (יט״א) דער בעריהמטער יודישער מאלער און פארטרעטיסט יצחק בראדסקי איז בעשאנקען געווארן מיט דעם העכסטן ציווילען ארדען אין ראטן־פערבאנד מיט דעם „לענין־ארדען״ מיט קאַרגע דריי יאהר צוריק איז איהם געגעבען געווארן דער טיטעל „פערדינסטפולער טהוער פון קונסט״.

בראדסקי האט געשאפען א רייהע גראנדיעזע לייוונטן, וואס שפיגלען אפ א רייהע וויכטיגע היסטאריש־רעוואלוציאנערע מאמענטן. פיל בראדסקי׳ס בילדער זענען אפגעקויפט געווארן אדער זענען לכתחילה געמאלט געווארן לויט דער בעשטעלונג פון „מוזיי פון דער רעוואלוציע״ אין מאסקווא און לענינגראד. א רייהע בראדסקי׳ס בילדער בעשיינען די ווענט פון די קרעמל־פאלאצן. מיליאנען רעפראדוקציעס און פאסט־קארטען האבען געמאכט בראדסקי׳ן פאר דעם פאפולערסטען מאלער פון היינטיגען טאג אין סאוויעטן־פערבאנד.

Dr. REICHER

פאלודביאווא 28, טעל. 201-93

ספעציאליסט

פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג,

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא־אנאליזען.

נעהמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 5 – 8 אווענד

זונטאג און חגאות פון 9–1 פארמיטאג.

דער אפיציעלער ענטפער פון דער רעגירונג אין טשילי

וועגן איינוואנדערונגס־פערלייכטערונגען פאר דייטשע יודען

סאנטיאגא (יט״א) דער אויסערן־מיניסטער פון טשילי האט פערעפענטליכט אן אפיציעלע ערקלערונג בנוגע די ווענדונגען וועגן איינוואנדערונגס־פערלייכטערונגען פאר די דייטשע יודען.

די רעגירונג פון טשילי — ווערט געזאגט אין דער ערקלערונג — בעטראכט מיט גרויס סימפאטיע די פערשידענע ווענדונגען בנוגע דער איינוואנדערונג פון דייטשע יודען. די רעגירונג ערווארט איצט ווייטערע אויספיהרליכע אינפארמאציעס. די רעגירונג פון טשילי האט ערהאלטען א ביטע פון שפאניען וועגן אריינלאזען 2000 דייטשע יודען, הגם די רעגירונג פון טשילי מאכט נישט קיין שום אונטערשידען צווישען יודען און נישט־יודען אין בעצוג צו דער איינוואנדערונג, האלט זי אבער אן איינוואנדערונג אין אזא פערנעהם פאר נישט געוואונשען צוליב דער בעדייטענדער ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד.

צום סוף ווערט אין דער רעגירונגס ערקלערונג בעטאנט, אז אין טשילי לעבען איצט 12000 יודען, וועלכע בעטייליגען זיך אין ווירטשאפטליכען לעבען און האבען זיך גוט אקלימאטיזירט אין לאנד.

אויף א מיליאן פונט ווערט־פאפירן

זענען געפעלשט געווארן אין לאנדאן

לאנדאן, 9 (ספ. טעל.)

די ענגלישע אויספארשונגס־מאכט צוזאמען מיט דער ווארשאווער פאליציי איז געלונגען צו ענטדעקען א באנדע, וועלכע האט געפעלשט פערשידענע ווערט־פאפירן. ענגלישע צייטונגען געבען איבער, אז די סומע, אויף וועלכער די פאפירן זענען געפעלשט געווארן זאל בעטרעפען ביז א מיליאן פונט שטערלינג.

ס׳זענען געפעלשט געווארן פוילישע ווערט־פאפירן, ענגלישע און אמעריקאנער באנקעס.

ביז איצט זענען ארעסטירט געווארן דריי פערזאן: יצחק יעקב ביימארק, בנימין טורעק און עדווארד פאפיעלעץ. זיי זענען ארעסטירט געווארן, בעת זיי זענען אנגעקומען קיין לאנדאן מיט וואליזען געפעלשטע פאפירן.

דער׳הרג׳עט ביים מיקראפאן

אויסערגעוועהנליכער מארד־פאל אין טיפליס

מאסקווע, 9 (ספ. טעל.)

אין טיפליס איז פארגעקומען אן אויסערגעוועהנליכער פאל פון ערמארדען א מיליציאנט ביים ראדיא־מיקראפאן.

די ראדיא־סטאנציע אין טיפליס האט איבערגעגעבען א קאמוניקאט פון דער אויספארשונגס־מאכט וועגן א באנדיטען־אנפאל, וועלכער איז אויסגעפיהרט געווארן מיט עטליכע שעה צוריק אין דער טיפליסער אפטיילונג פון דער מלוכה־באנק. דעם קאמוניקאט האט אויפגעגעבען אן אפיציר פון דער אויספארשונגס־מאכט. פלוצלונג האט זיך דערהערט א שאס און דער אפיציר איז געפאלען א טויטער. ווי ס׳האט זיך ארויסגעשטעלט, האבען דיזעלבע באנדיטען, וועלכע האבען אויסגעפיהרט דעם איינברוך אין דער באנק ארייגעשאסען דורכ׳ן פענסטער.

יודישע איינוואנדערונג קיין קאלוביא

כאגאטא (יט״א) א געמישטע יודיש־קאלומביאנישע קאמיסיע צו שטודירן די מעגליכקייטען פון א יודישער איינוואנדערונג קיין קאלומביא, איז געגריינדעט געווארן לויט דער איניציאטיוו פון דעם קאלומביאנער פאליטיקער און יודען־פריינד דייוויד א. פארודא.

די קאמיסיע האפט איינציכען צו בעקומען מיט הילף מצד די מיניסטאריען פון אויסערן, האנדעל, אינדוסטריע און אגריקולטור.

די אקציע געגען דער ראסען־העצע פון די נאציסטישע אגענטען אין קאנאדע

וויניפעג (יט״א) א געזעץ־פראיעקט, וואס פערלאנגט צו בעשטראפען יענע צייטונגען, וואס פיהרען אן העצערישע פראפאגאנדע, געגען וועלכער עס איז רעליגיע אדער ראסע, איז אריינגעטראגען געווארן דורך דעם יודישען דעפוטאט, מארקוס הייטאן אין דער לעגיסלאטור פון מאניטאבא (מערב קאנאדע).

דער יודישער דעפוטאט איז ארויס מיט דער דאזיגער איניציאטיוו צוליב דער אנטיסעמיטישער פראפאגאנדע, וואס ווערט אנגעפיהרט אין מערב־קאנאדע דורך דייטשע אגענטען. די דאזיגע אגענטען ברענגען זייערע פראפאגאנדע־מאטעריאלען פון דייטשלאנד און זיי ווערען דא איבערגעזעצט אויף ענגליש און אויך אוקראאיניש. דורך דער דאזיגער פראפאגאנדע בעמיהען זיך די נאצי־אגענטען צו פערגיפטען די דייטשען און די אוקראאינער, וואס וואוינען אין גרויסע מאסען אין מערב־קאנאדע.

די אקציע פארן יודישען וועלט־קאנגרעס אין בראזיליען

ריא דע זשאנעירא, (י.ט.א.) נאך לענגערע פערהאנדלונגען מיטן אנטייל פון ספעציעלען שליח פון קאמיטעט פארן יודישען וועלט־קאנגרעס ה׳ י. יעפראיקין, וועלכער ווייט איצט אין בראזיליען, איז געשאפען געווארן א קאמיטעט, כדי דורכצופיהרען די וואהלען פון דעלעגאטען צום געפלאנטען אלוועלטליכען יודישען קאנגרעס.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	80.75
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע	–	43.25
4 „	דאלארובקא	–	53.50
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)		58.00
8 „	ווארשאווער מאנד־בריף		52.75
8 „	לאדזער	„ „	46.50
ענגלישער פונט	–	–	27.43
דאלאר – אפיצ.	5.29.25 נישט אפיצ.	–	5.26
גאלד־דאלאר	–	–	9.02
גאלד־רובל	–	–	4.66
דייטשער מארק	–	–	2.05

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציעל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־שוועכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעהמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

וועגן ארויסטריט פון די רעוויזיאניסטען פון כנסת ישראל

ערקלערונג פון ועד הלאומי

ירושלים, (י. ט. א.) אין צוזאמענהאנג מיט די פרעסע־מעלדונגען וועגן ארויסטריט פון די רעוויזיאניסטען פון ועד הלאומי נאך דעם אולטימאטום, וואס איז איבערגעגעבען דורך דעם רעוויזיאניסטישען מרכז דעם ועד־הלאומי און וועמענס טערמין איז אפגעלאפען דעם 15־טען מערץ אהן שום ענטפער, טיילט מיט דער ועד־הלאומי פאלגענדעס:

1) דער בריף מיט׳ן אולטימאטום פון ברית הצה״ר, וואס איז ערהאלטען געווארן דורכן ועד הלאומי דעם 13־טען מערץ, ענטהאלט פאלגענדע פאדערונגען:

א. עפענטליך, אהן שום צענערונג, אין א קלארער און בולט׳ער פארם, פראקלאמירען די פעראורטיילונג פון די טערארר־אקטען מצד די מיטגלידער פון „הסתדרות העובדים״ לגבי די מיטגלידער פון ברית הצה״ר און בית״ר.

ב. אנערקענען אין פרינציפ די פולשטענדיגע גלייכע רעכט פון רעוויזיאניסטישען „ארגון״ און פון דער „הסתדרות״ ווי אויך פון זייערע ארבייטס־פערמיטלונגס־אמטען.

כדי צו ערפילען די דאזיגע פאדערונגען ווערט געגעבען דעם ועד־הלאומי צייט ביז דעם 15־טען מערץ. אויב דער ועד־הלאומי וועט די פאדערונגען נישט ערפילען, וועט דער וועלט־פערבאנד פון די רעוויזיאניסטען אויפפאדערן דעם רעוויזיאניסטישען מרכז אין א״י ארויסצוטרעטען פון דער כנסת ישראל און אזוי ארום צוצונעמען ביים ועד־הלאומי דאס רעכט צו רעפרעזענטירען דעם גאנצען יודישען ישוב אין א״י.

2) דער אינהאלט פון דערמאנטען־בריף איז מיטגעטיילט געווארן אויף דער זיצונג פון ועד־הלאומי, וואס איז צופעליג אפגעהאלטען געווארן דעם זעלבען טאג. אויף דער זיצונג איז געקומען צום אויסדרוק די שטארקע פערביטערונג צוליב דער פארם פון בריף, און די לייטונג איז בעפולמעכטיגט געווארן ארויסצושיקען א תשובה. דער ענטפער, וואס איז ארויסגעשיקט געווארן דעם 18 מערץ, לויטעט ווי פאלגט:

„אלס ענטפער אויף אייער בריף פון 11־טען מערץ ווילען מיר אייך אויפמערקזאם מאכען אויף אונזער שטארקע פערוואונדערונג איבער דעם אופן פון אייער ווענדונג צו אונז אין דער פארם פון אן אולטימאטום. דער ועד־הלאומי ווארפט אפ אלע אייערע דראהונגען און וועט פארטזעצן זיין ארבייט, נישט רעכענענדיג זיך מיט קיין שום פרובען פון אויסאיבען אויף איהם אזא מין דרוק.

געוואלד־אקטען זענען נישט איינמאל אפען אפגעשאצט געווארן אין דעקלאראציעס פון ועד־הלאומי, וועלכער האט פעראורטיילט אזעלכע מעשים, פון וועלכער זייט זיי זאלען נישט האבען געקומען. אויף דער לעצטער זיצונג פון ועד־הלאומי פון 13־טען מערץ ה. י. איז, אין צוזאמענהאנג מיט די טרויעריגע קאנפליקטען, פון וועלכע מיר זענען די לעצטע צייט עדות, אנגענומען געווארן פאלגענדע רעזאלוציע:

„דער ועד־הלאומי פעראורטיילט שארף אלע מעשים פון פראוואקאציע און געוואלד, פון וועלכער זייט זיי זאלען נישט קומען, מחמת ער זעהט אין די דאזיגע ערשיינונגען א געפאהר פון חורבן און צושטערונג פאר אונזער ווערק. דער ועד־הלאומי לעגט ארויף אויף אלע אין איהם בעטייליגטע פראקציעס די פליכט אפצושטעלען די דאזיגע קאנפליקטען און תיכף צוטרעטען איינצושטעלען אפמאכען וועגן א גערעכטער ארבייטס־פערטיילונג״.

וואס שייך דער פראגע וועגן ארבייטס־ביורא׳ן און דער גערעכטער ארבייטס־פערטיילונג צווישען יודישע ארבייטער, אהן אונטערשיד פון ארגאניזאציע און פארטיי, איז צו דעם צוועק מיט א צייט צוריק נאמינירט געווארן אן ארבייטס־קאמיסיע, אין וועלכער עס בעטייליגען זיך ארבייטס־געבער און ארבייטער פון אלע ריכטונגען און די דאזיגע קאמיסיע האט די אויפגאבע צוצוגרייטען א בעשטימטען פראיעקט אין דעם ענין פאר דער נעכסטער סעסיע פון דער אספת־הנבחרים, דער איינלייטונגס־פלאן, וואס ווערט פארגעשלאגען דורך דער סוב־קאמיסיע. איז זיינער צייט פערעפענטליכט געווארן אין דער פרעסע, די קאמיסיע האט אבער איהר ארבייט נאך נישט געענדיגט.

3) די ערקלערונג פון דעם רעוויזיאניסטישען פערבאנד, אז פון איצט אן וועט ער נישט צושטעהען צו קיין רעפרעזענטאטיווער אנשטאלט פון דער כנסת־ישראל, אויב דער דאזיגער אנשטאלט וועט נישט זיין געבויט אויפ׳ן יסוד פון א געהעריגער ארדינאציע, ווארפט א ליכט אויף דער פאליטישער „אויפריכטיגקייט״ פון דעם פערבאנד.

KABARET-DANCING

TABARIN

Narutowicza 20.

אלע טרעפען זיך אין דעם פריילעכסטן און ביליגסטן

Kabaret - Dancing

אויף דעם נייעם סענסאציאנעלען אטראקציע - פראגראם.

הייבט אן אלע טאג

FIVE פון 5 נאכמ. ביז 9 אווגט

און פון 10 ביז אין דער פריה

גרויסער קאבארעט־פראגראם

קלאנג־קינא

„ROXY״

נארוטאוויטשא 20

היינט און פאלגענדע טעג!

פרעכטיגער רעדענדיגער און זינגענדיגער

● יודישער פילם ●

מאריס שווארצ׳ם

גרעסטע שאפונג

„יזכור״

מיט פרעכטיגע יודישע נגונים און מוזיק מיט׳ן בעריהמטען יודישען סטאר מאריס שווארץ אין דער הויפטראל.

„יזכור״ איז א בילד פאר אלט און יונג און קיינער טאר עס נישט פערפעהלען צו זעהען !!!

אנהייב 4 נאכמ., אויפ׳ן ערשטען סעאנס די פרייזען פערקלענערט.

לאָדז, 10 אַפּריל 1934

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 10 אַפּריל 1934

פּוסטער טומעל ברענגט נאָר שאָדען

געשרייען, וואָס שאַפן אַן אילוזיע פון מעשים

אין אַן אַרטיקעל „א. ב. „עס גייט אַלזאָ צו א שפּאַלטונג", שרייבט ד"ר י. טהאָן אין „ב. דז.":

עס האָט אַלזאָ פּאַסירט דאָס ווערגסטע, פאַרוואָס מען האָט מורא געהאַט זייט א לאַנגער צייט: אויף א זיצונג פון אַקציאָנס קאָמיטעט האָט דער רעוויזיאָניזם געקינדיגט זיין געמיינשאַפט מיט דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, פּונקט ווי מען קינדיגט עפּעס א האַנדלונגס-אונטערנעהמונג. דער פירער פון רעוויזיאָניזם, הער יאַקאָבי, האָט אַפילו נישט דערצויגען זיין פּוסטע און חוצפּה'דיגע דעקלאַראַציע ביז צום לעצטען טראָפּ און האָט זי נישט פאַרענדיגט מיט א געזעגנונג אָבער ער האָט אָפען ערקלערט, אַז דער רעוויזיאָניזם וועט גיין מיט זיינע אייגענע וועגען און וועט זיך נישט אונטערוואַרפען קיין שום דירעקטיווען, וואָס וועלען קומען פון דער אַלגעמיינער אָרגאַניזאַציע. אַלזאָ, עס ווערט ברוטאַל געבראָכען דער איינהייטליכער פראָנט. מיר האָבען פון איצט אָן צוויי אָרגאַניזאַציעס, דיקטיגער, איין גרויסע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע, וועלכע נעהמט אַרום אַלע שטרעמונגען אין ציוניזם און ווערט אָנגעפיהרט דורכ'ן געמיינזאַמען ווילען פון אַלע, און איין ווייהערשפּענסטיגע גרופּע, א פראָנדע, וועלכע וועט זיכער איבגיכען איינגעטרוקענט ווערען און פאַרשווינדען פון דער אַרענע.

אַז דאָס לעצטע וואָרט, דאָס איז נישט בלויז אַן אויסברוך פון צאָרן און פאַרדאַמונג, נאָר אויך אַן איינגעפאַכע און קלאָרע פאָראויסזעהונג פון דער צוקונפט. און די דאָזיגע פאָראויסזעהונג שטיצט זיך אויף היסטאָרישער ערפאַהרונג.

עס איז שוין אַמאָל געווען אַזאַ פראָנדע, וועמ'ער געדענקט זי נישט? זי איז אויסגעבראָכען אַנ'הערש, ווי די איצטיגע, אויף א סטיכישען אופן, בעת די איצטיגע שטאַמט אַרויס פון אינטריגעס. חמאַלט האָט זיך נאָך אויסגעוויזען, אַז די פראָנדע געפינט זיך אונטער אַנ'אַפּענעם, אָדער בעהאַלטענעם פּראָטעקטאָראַט פון די אַנגעזעהענסטע פּערזענליכקייטען אין ציוניזם, א שטייגער, נאָרדאַו, און זי האָט געהאַט הינטער זיך, ווי עס האָט זיך געדאַכט די מעהרהייט פון 6. קאָנגרעס. און דאָך איז זי נישט פאַרבליבען. ישראל זאַנגוויל איז דאָך געוועזן א גרעסערע איבדיוווידואַליטעט, ווי וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי, און דאָך האָט ער זיך נישט געקענט האַלטען אויף דער אויבערפלאַך און זיין פראָנדע, דער טעריטאָריאַליזם, איז פאַרשוואונדען פון דער אַרענע, נישט איבערלאָזענדיג נאָך זיך קיין שום שפּור אין דער יודישער געשיכטע.

א חוץ דעם קליינעם געפּילדער, וועלכען עס האָט אין משך פון א קורצער צייט אָנגעמאַכט דער טעריטאָריאַליזם האָט ער נישט איבערגעלאָזט קיין שום איינדרוק און האָט נישט אויסגעקריצט קיין שום סימן אין אָרגאַניזם פון יודישען פאָלק. עס האָט פּאַסירט בלויז דאָס, וואָס א געוויסע צאָהל, אמתע וויכטיגע פּערזענליכקייטען איז אָפּגעפאַלען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג און האָט זיך פאַרלוירען, ווייל קיין וועג צוריק צום ציוניזם האָבען זיי שוין נישט געפונען. יענע טעריטאָריאַליסטען, וועלכע לעבען נאָך ביז היינט, שעמען זיך מיט זייער אומגליקליכער פראָנדע.

און אויפ'ן סמך פון דער דאָזיגער ערפאַהרונג זאָג איך פאָראויס דעם רעוויזיאָניזם, אַז ער וועט האָבען דעמזעלבען רוהמלאָזען סוף. ער האָט געקאָנט עפּעס אויפטון פאַר'ן יודישען פאָלק מיט זיין באַציאַנאַלען ברען, מיט דער הויכער אינטעליגענץ פון איינעגע אָנפיהרער. בעזונדער'ס פון זיין הויפּט-פיהרער. אָבער דער טראַגישער גורל פון גלות נעהמט ביי אונז צו די דאָזיגע שעפערישע קראַפט, וועלכע געפינט זיך איצט אַט דער גרופּע.

פון איצט אָן וועט דער רעוויזיאָניזם בלויז אָנמאַכען א געטומעל. פון מעשים, וואָס ער זיין אַפּגע שניטען. און דאָס געטומעל האָט נישט קיין שום אינהאַלט. איז איינגאַבצען פּוסט. איך האָב נישט איינמאָל אָנגעוויזען, אַז די גאַנצע פּעטיציע-בעוועגונג איז א פּוסטע קלימפּעריי, וואָס וועט נישט מאַכען אין דער וועלט דעם מינדעסטען איינדרוק. אין דער וועלט איז איצט פאַרהאַן אַזוי פיל געשרייען, אַז נאָך אַביסעל טומעל דערגייט נישט אַפילו צום בעוואוסטזיין.

און דערביי איז דער פּעטיציע-טומעל אונגעהויער שעדליך. שוין בלויז דערפאַר אַפילו, וואָס ער שאַפט א געוואַלדיג בילגען ערואַץ פון אמת אַפּ-פערוויליגער טאַט. דער יוד, וועלכער שרייבט אונטער די פּעטיציע, אָדער הויבט אָן צו קאָרעספּאָנדירען מיט געקרוינטע קעפּ אַוש ביז צום סאַמע ענגלישען קעניג, מיינט, אַז ער האָט עפּעס געטון פאַר'ן יודישען פאָלק און דערביי האָט עס איהם נישט געקאָסט נישט קיין געלד און נישט קיין ענערגיע, נאַטירליך וועט אַזאַ „שעפערישער" קאָפּ האַלטען זיך פאַר בערעכטיגט צו וואַרפען שמוץ אויף דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, אַנהויבענדיג פון דער העכסטער עקזעקוטיווע ביז צו דער אַרטיגער גרופּע, ווייל ווי קאָן דאָס אַנדערש זיין? ער, דער רעוויזיאָניסט, בויט דאָך די יודישע מלוכה, און עפּעס א ציוניסט בעזעצט סך הכל, ווי ביז איצט. דורכשניטליך א הונדערט צעהן יודען א טאָג אין פּאַלעסטינע. וואָרט איז שוואונג, און דאָ איז קריכעריי! נאַטירליך איז ברענ פון דער דעקלאַמאַציע גיט זיך קיינער נישט אָפּ קיין רעכענונג, אַז דאָס גרעסטע געבריל קאָסט נישט אַזוי פיל און האָט נישט אַזאַ מין בעדייטונג, ווי די קלענסטע לעבעדיגע טאַט. דער אונטערשיד איז בלויז, וואָס געשריי שעפט זיך אויס מיט באַטרילער היילעדיגקייט, אָדער א דאַנק דער גלייכגילטיגקייט פון דער סביבה, און טאַט בלייבט און וואַקסט.

ווער עס וואָלט געוואָלט זעהען און זיך איבערציגען, וואָסער מאָראַלישע פערוויסטונג דער רעוויזיאָניזם האָט שוין אַרויסגערופען אין די אונטערסטע ספערען פון זיינע אַנהענגער וואָלט איך איהם געקאָנט ווייזען א פלוג-בלאַט, וואָס איז פעראָפענטליכט געוואָרען דורך דער רעוויזיאָניסטישער גרופּע אין ווישניעוויץ. קיינער פון די לעזער ווייסט נישט, וואו עס געפינט זיך די דאָזיגע רעזידענץ? איך ווייס אויך נישט. אָבער גראָד פון דער דאָזיגער הויפּט-שטאָט האָט מען מיר צוגעשיקט א געדרוקט פלוג-בלעטל, אין וועלכע די ווישניעווצער רעוויזיאָניסטען רופען אויף א מאַרק-אופן די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע, דערגרייענדיג ביז צו דער וואונדערליכער אָנקלאָגע: באָיקאָטירט דעם קרן קימת! באָיקאָטירט דעם קרן היסוד! ווען די דאָזיגע לאַנד-חכמים פון ווישניעוויץ וואָלטען געשריען: גיט אויפ'ן קרן קימת, שפּענדעט אויפ'ן קרן היסוד, וואָלט זיך זיכער אויף זיי קיינער נישט אומגעקוקט, אָבער קאַליע מאַכען קאָן אַפילו א קאַץ... דער אַפּעל נישט צו געבען קאָן געפינען מיטגעפיהל, מעג ער אַפילו אַרויסגיין פון יונגע לייט, אָדער גייסטיג נישט ענטוויקעלטע עלטערע בירגער פון ווישניעוויץ. און אַזוי גייט עס גיין אויף דער גאַנצער ליניע.

דער צופלאַקערטער רעליגיעזער קאַמף אין דייטשלאַנד

די נאַציס נעהמען איבער דעם מאָנאָפּאָל איז רעליגיעזע ענינים

לויט דער אויפמערקזאַמקייט, וואָס די אייראָפּעאישע פּרעסע גיט אָפּ דעם אינערליכען דייטשען אַנטי-רעליגיעזען פראָנט קאָן מען פאַרשטיין, ווי טיף עס נעהמט אַרום דאָס דייטשע פאָלק די רעאַקציע געגען דער אַנטי-קירכליכער פּאָליטיק פון היטלערן און וואָס פאַר א בעדייטונג אָט דער קאַמף קאָן האָבען פאַר דער קינפטיגער ענטוויקלונג פון די געשעהענישען אין דייטשלאַנד.

מיר האָבען געהאַט געבראַכט די ידיעה, אַז דער פּויפּסט האָט זיך געווענדעט צו דער דייטשער קאַטוילישער יוגענד מיט א בריף, אין וועלכען ער פאַראורטיילט האַרב די רעליגיעז-פּאָליטיק פון היטלערן. ווי עס טיילט מיט דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון „עקאָ דע פּאַרי", איז דער דאָזיגער בריף דורך דער היטלעריסטישער צענזור נישט דורכגעלאָזט געוואָרען. אין איינעגע בלעטער האָבען זיך בעוויזען בלויז קאָמענטאַרען מיט א צוויי-דריי קורצע ציטאַטען. די פּאַריזער צייטונג בעמערקט, אַז אַזאַ מין באָיקאָט שטעלט מיט זיך פאָר א דירעקטע פאַרלעצונג פון קאָנקאָרדאַט צווישען דייטשלאַנד און דעם וואַטיקאַן. דער פראַנצויזישער קאָרעספּאָנדענט ברענגט זעהר אינטערעסאַנטע ידיעות וועגען דער אַלגעמיינער ריכטונג פון דער היטלעריסטישער פּאָליטיק אין דער פראַגע פון דער קירכע:

די אַקטיווסטע מיטאַרבייטער פון „פיהרער" האָבען זיך געשטעלט א בעשטימטען ציל. שאַפען אין דייטשלאַנד, נעבען דעם פּראָטעסטאַנטיזם און קאַטאָליציזם א דריטע רעליגיע: דאָס דייטשע קריסטענטום. די דאָזיגע רעליגיע האָט א חוץ דעם נאָמען קיין שום געמיינזאַמס נישט מיט דעם קריסטענטום (פּונקט אַזוי, ווי דער דייטשער סאָציאַליזם האָט נישט קיין שום שייכות מיט דעםווירקליכען סאָציאַליזם, בעמ. נ. פ.) דאָס איז אַנ'אומגעלומפּערטער און ווילדער קולט פון קריסטענטום, וואָס איז אויסגעמאָלעוועט, לויט אַנ'אימיטאַציע פון ניטשע, סאָרעל און גאָבינאָ. דאָס דייטשע נעאָ-קריסטענטום געניסט נישט נאָר פון דער שוץ פון דער מאַכט, נאָר בעזיצט אויך דעם מאָנאָפּאָל אין די פראַגען פון רעליגיע, עס איז געננוג אָנצוווייזען, אַז דער „נביא" פון דער דאָזיגער רעליגיע בעלדור פאָן שיראַך פאַרנעהמט דעם פּאָסטען פון בילדונגס-מיניסטער: אין די הענד פון דאָזיגען מאַן ליגט די ערציהונג פון דער דייטשער יוגענט.

העכסט סימפּטאָמאַטיש איז אין דער הינזיכט דער אורטייל פון דואיסבורגער געריכט, וואָס האָט אָנערקענט די עקזיסטענץ פון דער קאַטאָלישער פּרעסע אין דייטשלאַנד פאַר נישט געוואונשען, אונגוטיג און שעדליך. בלויז די איינציגע צייטונג „גערמאַניאַ" האָט זיך ערלויבט א שטילען פּראָטעסט געגען דעם דאָזיגען אורטייל, ערקלערענדיג, אַז דער קאַטאָלישער זשורנאַליסט קאָן זיך אַרויסזאָגען וועגען גרויסע געשעהענישען נאָר לויט זיין געוויסען, און אַז די קאַטאָלישע פּרעסע האָט אין דעם זין איהר מיסיע.

די „נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע קאָרעספּאָנדענץ" איז פאַר די דאָזיגע ווערטער מיט וואוט אָנגעפאַלען אויפ'ן קאָנסערוואַטיווען בלאַט. דער אָפיציאָז פון דער הערשענדער פּאַרטיי שרייבט:

עס זענען נישטאָ נישט קיין קאַטאָלישע און נישט קיין פּראָטעסטאַנטישע זשורנאַליסטען עס זענען פאַראַן בלויז דייטשע זשורנאַליסטען, וועלכע זענען פאַראַנטוואָרטליך פאַר זייער נאַציאָנאַלען געוויסען. אין דייטשלאַנד איז ביים היינטיגען טאָג פאַראַן א פּרעסע, אין וועלכער יעדער קאַטאָליק קאָן געפינען דאָס, וואָס איז נישט געווען אין דער קאַטאָלישער פּרעסע אַפילו ביים אַלטען רעזשים: פּאָליטישע לייטונג, וואָס איז ווייט פון רעליגיעזער שנאה. פּונקט אַזוי ווי אין דריטען רייך איז נישטאָ קיין אָרט פאַר דער קאַטאָלישער אָדער פּראָטעסטאַנטישער פּאָליטיק, אַזוי איז דאָרט נישטאָ קיין אָרט פאַר דער קאַטאָלישער אָדער פּראָטעסטאַנטישער פּרעסע, עס איז פאַראַן בלויז איין דייטשע פּרעסע און דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם וועט נישט דולדען קיין שום אַטענטאַט אויפ'ן דאָזיגען גרונד-פּרינציפּ.

אין פראַנקרייך איז נישטאָ קיין אַנטיסעמיטיזם

אָבער אויף דער גאַס ווערט געשאַפען א מיאוסע בעוועגונג

פון זינט עטליכע וואָכען פערקויפט מען אויף די פּאַריזער בולוואַרען א געמיין בלעטל מיטן נאָמען „אַנטי-דזשואיף", וואָס דרוקט אויף דער ערשטער זייט א העסליכע קאַריקאַטור פון א יודען מיט אַנ'אונטערשריפט אונטען: „פראַנקרייך פאַר פראַנצויזען!.. יודען קיין פּאַלעסטינע!"..

אַנדערע אַנטיסעמיטישע וואָכענבלעטער און חודש-זשורנאַלען, ווי דער „ליבר פּאַראָל" דערשיינען שוין פון לאַנג, די דאָזיגע אַלע צייטשריפטען צוגייען זיך אין זעהר א קליינער צאָל עקזעמפּלאַרען. עס ענטשטייט אַלזאָ די פראַגע: ווער פינאַנסירט זיי?..

דער ציל פון די דאָזיגע בלעטלעך איז לחלוטין נישט דער אַנטיסעמיטיזם. נאָר דער קאַמף מיט דער רעפּובליק. דער אַנטיסעמיטיזם איז בלויז א מיטל און אַנ'אויסרייד צום קאַמף מיט דער פּאָליטישער אָרדענונג אין פראַנקרייך. פראַנקרייך האָט שוין איינמאָל איבערגעלעבט א גרויסע כוואַליע פון אַנטיסעמיטיזם, דאָס איז געווען אין פאָריגען יאָהרהונדערט. עדואַר דרומאָן. א שטאַרק טאַלענטירטער, נאָר נישט קיין געוויסענהאַפטער זשורנאַליסט, האָט אָנגעשריבען עטליכע טענדענציעזע ביכער, אויסערדעם האָט ער אין דער „ליבר פּאַראָל" זיך געשאַפען א שטענדיגע טריבונע, וואָס א דאַנק איהר האָט זיך איהם מיט דער הילף פון זיינע 20 אַנהענגער איינגעגעבען צו פאַרנעמען אַנ'אָרט אַלס דעפּוטאַט אין פּאַרלאַמענט.

די אַנטיסעמיטישע בעוועגונג אין פראַנקרייך האָט דערגרייכט דעם קולמינאַציע פּונקט בעת דער בעריהמטער דרייפוס-אַפערע, וואָס איהר עפילאָג איז געווען אַזאַ שטאַרקער קלאַפּ פאַר די אַנטיסעמיטען, אַז אין משך פון די ווייטערדיגע דרייסיג יאָהר האָט די יודישע פראַגע אין פראַנקרייך נישט עקזיסטירט.

די יודען זענען אַריינגעדרונגען אין א גלייכער צאָל אין אַלע פּאַרטייען — פון די עקסלינקע ביז די עקסט-רעכטע — און אויב לעאָן בלום איז דער פיהרער פון דער פראַנצויזישער סאָציאַל-דעמאָקראַטיע, איז זשאָרזש מאַנדעל געווען דער אייגענפלוסרייכסטער פּאָליטיקער פון די רעכטע. וואָס שייך די פּאָליטיקער, האָט מען ביי זיי נישט געפרעגט וועגען זייער אמונה און ראַסע. בעת עדואַרד העריאָ איז צום ערשטען מאָל געוואָרען פּרעמיער-מיניסטער, האָט די דייטשע אַנטיסעמיטישע פּרעסע געזאָגט, אַז ער איז א יוד. איך האָב געוואוסט, אַז דאָס איז שקר וכזב, אָבער צוליב זיכערקייט וועגען האָב איך זיך געווענדעט מכח דעם צו א רייה אָנגעזעהענע פראַנצויזישע פּאָליטיקער. יעדערער פון זיי האָט מיר געענטפערט מיט איבעראַשונג:

— איך ספק, צי דאָס איז אמת, אָבער איך פערזיכער אייך, אַז ביז איצט האָט זיך קיינער אין פראַנקרייך מיט דער דאָזיגער פראַגע נישט בעשעפטיגט.

פון יאָהר 1933, פון דעם מאָמענט, ווען דער היטלעריזם איז אויפגעקומען אין דייטשלאַנד, — האָבען זיך די בעציהונגען א ביסעל געענדערט.

אין פראַנקרייך איז נישטאָ קיין אַנטיסעמיטישע בעוועגונג, אָבער עס זענען פאַרהאַן געוויסע מענשען, וואָס סטאַרעווען זיך אַרויסצורופען די דאָזיגע בעוועגונג. זייער שטרעבונג איז צו בעשאַפען פון דער ראַסען-פּראָבלעם א גרונט-אידעע ווי דאָס איז געוואָרען אין דייטשלאַנד. די פראַנצויזישע געזעלשאַפט פערהאַלט זיך גלייכגילטיג צו די פּסעוודאָ-וויסענשאַפטליכע טעאָריעס וועגען ראַסיזם.

בעת דער שעפער פון די ראַסען-טעאָריעס, גראַף גאָבינאָ, האָט אין דער העלפט פון פאָריגען יאָהרהונדערט אָנגעשריבען זיין בוך וועגען די ראַסען-אונטערשידען, האָט ער אין פראַנקרייך נישט געקענט געפינען קיין פערלעגער, דערפאַר האָט ער שנעל געפונען א דייטשען פערלעגער אין לייפּציג מחמת דעם טאַקע איז זיין ווערק תחילת דערשינען אין דייטש, און אין דייטשלאַנד איז ענטשטאַנען און עקזיסטירט ביז איצט א „געזעלשאַפט אויפ'ן נאָמען פון גראַף גאָבינאָ", וואָס פראַנקרייך האָט נישט געוואוסט און ווייס נישט. אַפילו דער בעבילדעטער פראַנצויז האָט א זעהר פערנעפּעלטען בעגריף פון גראַף גאָבינאָ און זעהר א סך ווייסען אַפילו נישט וועגען אַזאַ פאַמיליע-נאָמען. דערפאַר איז אין דייטשלאַנד דאָס ווערק פון גראַף גאָבינאָ איינגעשלאָסען געוואָרען אין דעם שול-פּראָגראַם.

אין דעם שול-בוך פון פּאַול זאָמער, וואָס ענטהאַלט פערשידענע טעמעס צו בעאַרבייטען און שמועסען, איז דער טיטול פון דער 65. טעמע:

— די ראַסען-אידעע אין דעם דריטען רייך. אַריינפיהר: — „גראַף גאָבינאָ און די ראַסען-אידעע". די הערה דערביי זאָגט: דער שמועס דאַרף זיך ענדיגען מיט דער ציטאַט פון גאָבינאָ'ס ווערק אונטער'ן נאָמען: „רענעסאַנס".

די פראַנצויזען האָבען פיינט צו חקירה'ן זיך. דעריבער ווילען די פראַנצויזישע פּראָפּאַגאַטאָרען פון אַנטיסעמיטיזם נישט, אַז מען זאָל זיי רופען אַנטיסעמיטען, זיי וואַרפען אָפּ אויסדריקליך די היטלערישע ראַסען-טעאָריעס. זיי רופען זיך פּשוט „אַנטי-זשואיף" און לעגיטימירען זיך אַלס קענער פון יודען, זיי פערשטעלען זיך נישט מיט קיין פּסעוודאָ-וויסענשאַפטליכע מאָטיווען. זיי זענען רעאַלע פּאָליטישע דעמאַגאָגען. סטאַוויסקי — זאָגען זיי — איז געווען א יוד, כאָטש דאָס איז נישט אמת, אָבער דער דאָזיגער אַרגומענט איז פאַר זיי גענוג, כדי אונטערצונעהמען א קרייץ-צוג געגען יודען.

די ערשטע אַנטיסעמיטישע אַרטיקלען האָבען זיך בעוויזען פריהלינג פון יאָהר 1933 אין דעם מאָנאַרכיסטישען „אַקסיאָן פראַנסעז" און אין די צייטונגען, וואָס זענען בשעתו אַרויסגעגעבען געוואָרען דורך דעם פּערפום-פאַבריקאַנט קאָטי, „פיגאַראָ", אָדער „אַמי דע פּעפּל". די דאָזיגע צייטונגען האָבען זיך געפלייסט אָנצושרעקען דעם סוחר און דעם פראַנצויזישען סטודענט מיט דער יודישער אימיגראַציע, וואָס זענען פאַר זיי א קאָנקורענץ.

אין פראַנקרייך איז נאָך נישטאָ קיין אַנטיסעמיטיזם אין אַזאַ פאָרם, ווי ער ווייזט זיך אין אַנדערע לענדער, נישט געקוקט אויף דער פּראָפּאַגאַנדע פון די הערן פון דעם „אַנטי-זשואיף" אָבער איצט מוז מען זאָגען, אַז אויף די בולוואַרען ווערט געבוירען א העסליכער אַנטיסעמיטיזם.

די ערנסטע פּרעסע איז נאָך דערווייל ווייט פון דעם דאָזיגען זומפּ. ווער אָבער עס גיט געלד אויף אויסצוהאַלטען די קליינע אַנטיסעמיטישע בלעטלעך — איז אומבעוואוסט. (ה. ג.)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאָדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 10 כה ניסן תרצ"ד

אפריל

זון-אויפגאַנג 4.55
זון-אונטערגאַנג 6.21

די לאָדזער האַנדעלס=קאַמער וועגען אַנאָנימען האַנדעל

פון 1 יולי וועלען אין די האַנדעלס-ביכער נישט קענען פיגורירען קיין מזומנע טראַנזאַקציעס

מיר האָבען געהאַט מיטגעטיילט, אַז די לאָדזער האַנדעלס-קאַמער האָט צונויפגערופען אַ גרויסע בעראַטונג פון ראַטמענער און סתם סוחרים וועגען דער פראַגע פון אַנאָנימען האַנדעל.

מיר האָבען דעמאָלט גערופען די אַנטייל-נעהמער אין דער בעראַטונג, אַז זיי זאָלען זעהר פאָרזיכטיג זיין ביים בעטראַכטען די דאָזיגע זעהר דעליקאַטע פראַגע און נישט אָננעהמען קיין צו שאַרפע מיטלען, וועלכע קענען זיך קאַטאַסטראָפאַל אָפּרופען אויף טויזענדער יודישע סוחרים און קליינ-הענדלער.

צו דער דאָזיגער בעראַטונג זענען געקומען ראַטמענער פון דער האַנדעלס-קאַמער, פאָרשטעהער פון די גרויסע, מיטעלע און קליינע סוחרים. צו דער בעראַטונג איז אויך געקומען דעפ. ווישליצקי פון וואַרשע, וועלכער איז אַרויסגעטרעטען געגען אָנגעהמען די מיטלען בנוגע אַנאָנימען האַנדעל, וועלכע זענען פאָרגעלעגט געוואָרען דורך די פאָר-שטעהער פון די הורטאָווניקעס.

די דאָזיגע פאָרשטעהער (דווקא יודען) האָ-בען פאָרגעלעגט, אַז דער צוואַנג צו פיהרען האַנ-דעלס-ביכער זאָל פאַרשפרייט ווערען אויך אויף די סוחרים, וועלכע בעזיצען פאַטענטען פון דער דריט-טער און פירטער קאַטעגאָריע און ווייטער, אַז יעדע טראַנזאַקציע אפילו פאַר מזומן זאָל מוזען איינגעשריבען ווערען אין די ביכער מיטן נאָמען פון קויפער.

די פאָרשטעהער פון די מיטעלע און קליינע יודישע סוחרים זענען זעהר שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען די דאָזיגע פאָרשלאָגען, סיי געגען דעם ערשטען און סיי געגען דעם צווייטען, די דיס-קוסיע איז צייטענווייז געווען אַ זעהר שטורמישע. צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען נישט צופאָדערן קיין צוואַנגס=ביכער פאַר די פאַטענטען-בעזיצער פון דער דריטער און פירטער קאַטעגאָריע, דאַגע-גען איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די מזומנע טראַנזאַקציעס זאָלען פון 1 יולי ה. י. מוזען איינ-געשריבען ווערען אין די ביכער, אָנגעבענדיג דעם נאָמען פון קויפער, יעדער פערקויפער וועט נאָר קענען אין די ביכער האָבען 5 פראָצענט מזומנע טראַנזאַקציעס, ביי די איבריגע וועלן מוזן אָנגעגע-בען ווערען די נעמען פון די קונים.

דער דאָזיגער בעשלוס האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פערביטערונג אין די קרייזען פון די יודישע סוחרים, ווייל די לאָדזער האַנדעלס-קאַמער איז די איינציגע אין גאַנץ פוילען, וועלכע פיהרט אַזאַ ענערגישען קאַמף מיט אַזעלכע מיטלען געגען דעם אַנאָנימען האַנדעל. קיין שום אַנדערע האַנ-דעלס-קאַמער פערנעהמט זיך נישט אַזוי שטאַרק מיט דעם ענין.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט די פראַגע נאָכאַמאָל בעריהרט ווערען אויף דער פלענאַר-זיצונג פון דער האַנדעלס-קאַמער, וועלכע קומט פאָר היינטיגען דאָנערשטאָג.

* * *

(אג) מיט דער פראַגע פון דער אַנאָנימער אינדוסטריע פערנעהמט זיך סיי די שטייער-מאַכט ווי אויך די ווירטשאַפטליכע קרייזען כסדר. אַ גרויסע פעראינטערעסירונג פון דער עפענטליכער מיינונג האָט אַרויסגערופען די אויסגאַבע פון דער געזעלשאַפט פון דער ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק פון דער פוילישער טעקסטיל אינדוסטריע, וואָס איז אָנגעשריבען געוואָרען פון די הערען אַלעק-סאַנדער היימאַן יארעצקי און סטאַניסלאַוו לאָוטער-באַך. די אויטאָרען פערזיכערען, אַז די אַנאָנימע אינדוסטריע איז די פרוכט פון דער פּאָליטיק פון דער גרויסער לעגאַלער אינדוסטריע, אַז דאָס איז אַ שעדליכע ערשיינונג און דאַרף בעקעמפט ווערען, אָבער די ליקווידירונג פון דאָזיגען שלעכטס טאָר נישט געשעהען אין אַ צו שנעלען טעמפּאָ, ווייל עס איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענוואַקסען פון דער אַנאָנימער אינדוסטריע מיט דער לעגאַלער און אַ צו שנעלער ליקווידירונג פון דער ערשטער איז מסוגל אין אַ גרויסער מאָס צו רואינירען די צווייטע.

„טשוויטשעניעס” פאַר רעזערוו=אָפיצירען און זעלנער

(2) נעכטען איז אין דער שטאָט פונאַנדער-געקלעבט געוואָרען אַ פאָראָרדענונג פון ד.אָ.ק. 4, אונטערגעשריבען דורך גענ. מאַלאַכאָווסקי, מכוח די היי=יאָהריגע טשוויטשעניעס פאַר רעזערוו-אָפי-צירען און זעלנער.

די טשוויטשעניעס וועלען פאָרקומען אין 4 טורנוסען, אָנהויבענדיג פון חודש מאַי, און ענדי-גענדיג ביז סוף אָקטאָבער.

איטליכער גערופענער אויף די דאָזיגע טשוויטשעניעס — אויב ער פיהלט זיך שוואַך אין געזונד, דאַרף זיך בעצייטענס שטעלען אויף אַ צוזאַב-איבערויכט-קאָמיסיע, בכדי צו ענדערען די געזונדס=קאַטעגאָריע. צו דעם צוועק דאַרף מען זיך ווענדען צו דער מיליטער-אָפּטיילונג ביי דער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אַז די היי=יאָה-ריגע איבונגען וועלען אַדורכגעפיהרט ווערען אין אַ קלענערער צייט, ווי ביז איצט, ווייל אַלע יאָהרגענג, וואָס ווערען געוועהנליך צו די איבונ-גען גערופען, זענען אין די לעצטע יאָהרען אַדורך די אַדורכשולונג.

חברה הויכשטאַפּלער, מ'גייט אויה אייר!

פאַלשע אינזשיניערען, דאָקטוירים, אַדוואָקאַטען, רעדאַקטאָרען א. א.

אונטער פּאָליציי־אישער אָבסערוואַציע

(2) אין לאָדז האָט זיך לעצטענס שטאַרק פערשפּרייט אַ נייער מין מענשען, וואָס גיבען זיך אָן צוליב פערשידענע טעמים, אַלס דאָקטוירים, אַדוואָקאַטען, אינזשיניערען, רעדאַקטאָרען א. ד. גל. בעת זיי ווייסען אין דער אמת'ן נישט, מיט וואָס מ'עסט די אַלע זאַכען...

זעלבסטפערשטענדליך, אַז די דאָזיגע חברה-לייט נוצען אויס די אַלע טיטולען פאַר הויכ-שטאַפּלערישע צוועקען, און דעריבער האָט פּאָליציי געוואָרפען אויף זיי אַן אויג.

אין שייכות מיט דער דאָזיגער דערשיינונג, האָט אויך דער לאָדזער וואָיעוואָדען-אַמט נעכטען אַרויסגעגעבען אַ פאָראָרדענונג די איהם אונטער-ליגענדע אָרגאַנען, אַז זיי זאָלען אויף די דאָזיגע לייט ווענדען שטאַרקע אויפמערקזאַמקייט.

די פּאָליציי-מאַכט וועט צונויפשטעלען רשימות פון אַזעלכע חברה-לייט, און זיי וועלען דורך דער סטאַראָסטווע אַדמיניסטראַטיוו שטרענג בעשטראָפט ווערען.

משוגענער שניידט אויס די אויגען ביי זיין חבר

און שפּילט זיך מיט זיי ווי מיט באַלעמלעך

שוידערליכע פּאַסירונג אין משוגעים=הויז אין וואַרטאַ

(2) אין משוגעים-הויז פון וואַרטאַ (דרוואַט) האָט נעכטען געטראָפען אַן אומגעוועהנליכער טראַ-גישער פאַל.

אין דער דאָזיגער אַנשטאַלט איז צווישען אַנדערען פאַרהאַן אַן אָפּטיילונג פאַר אומאויסהייל-באַרע משוגעים. נעכטען, בעת'ן קאָנטראָלירען די שפּיטאָל-זאַלען האָט איינע פון די קראַנקען-שוועס-טער אין דער אָפּטיילונג פאַר אומאויסהיילבאַרע קראַנקע צו איהר גרויסער פערוואונדערונג פעסט-געשטעלט אַן אומה'דיגע זאַך, נעמליך:

אויף אַ בעט איז געלעגען אַ קראַנקער, פון וועלכען עס האָט גערונען בלוט ווי פון אַ שטראָם. ביים פענסטער פון זעלבען זאַל איז געשטאַנען אַ צווייטער משוגענער, וועלכער האָט זיך גע-שפּילט מיט... שוואַרצאַפּלען פון אויגען, וואַרפענ-דיג זיי ווי באַלעמלעך.

ווי ס'האָט זיך שפּעטער אַרויסגעוויזען, האָט דער משוגענער מיט אַ מעסער אַרויסגעשניטען די אויגען ביי זיין קראַנקען חבר און אָנגעהויבען מיט זיי זיך צושפּילען.

וועגען דער דאָזיגער אויסטערלישער ענט-דעקונג האָט די קראַנקען-שוועסטער מיטגעטיילט דעם דאָקטאָר, וועלכער האָט צוריקגעבראַכט צום בעוואוסטזיין דעם שרעקליך-צוקאַלעטשעטען פּאַ-ציענט פון דער אַנשטאַלט. אינטערעסאַנט, אַז ביים „אויסדלוביען” איהם די אויגען, האָט דער קראַנקער נישט געפיהלט קיין שום ווייטאָג און האָט קיין קרעכץ נישט געטון.

פּרעמיעס פאַר די כאַרען

וואָס האָבען זיך בעטייליגט אויף דער בעוועגליכער אויסשטעלונג

אין דער קונסט-גאַלעריע איז פאָרגעקומען די פּרעמיען-פערטיילונג פאַר די כאָרען, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין דעם פעסטיוואַל אויף דער בעוועגליכער אויסשטעלונג.

פּרעמיעס האָבען בעקומען: דער געמישטער כאָר פון שייבלער און גראָמאַן, דער כאָר אונטער דער לייטונג פון פּראָפ. אולאַס און דער כאָר „עכאָ”.

רעגירונגס-קאָמ. וואָיעוואָדזקי

צוריקגעקומען פון וואַרשאַ

(2) נעכטען איז צוריקגעקומען קיין לאָדז און איבערגענומען זיין אַמט דער רעגירונגס-קאָמי-סאַר אינזש. וואָיעוואָדזקי.

קאָמיסאַר וואָיעוואָדזקי האָט פערבראַכט אין וואַרשאַ 2 טעג אין דינסט-אָנגעלעגענהייטען.

אויסצייכענונג

פאַרן לאָדזער קאָמיסאַר וואָיעוואָדזקי

נעכטען איז דער לאָדזער רעגירונגס-קאָמי-סאַר, ה' וואָיעוואָדזקי דעקאָרירט געוואָרען מיט דער קאָמענדאַנטישער אָפּצייכנונג פון פּ.וו.

גאַז איז ביליגער געוואָרען

דער לאָדזער רעגירונגס-קאָמיסאַר, ה' וואָיע-וואָדזקי האָט אַרויסגעשיקט אַ דעציזיע וועגען פערקלענערען די פּרייזען פון גאַז — מיט'ן 1-טען אַפּריל ה. י.

די רעדוקציע איז אַ גאַנץ היבשע און איז נוגע סיי דעם גאַז פאַר'ן היימישען געברויך, סיי פאַר דער אינדוסטריע.

דער מאַקסימאַלער טאַריף איז פון 40 גר. פאַר אַ קוביק-מעטער רעדוצירט געוואָרען ביז 35 גראָשען.

פאַר קליינע אָפּנעהמער בעטרעפט די רע-דוקציע פון די גאַז-פּרייזען — פון 12 אַ האַלב פּראָצענט ביז 20 פּראָצענט.

האַלץ=סוחרים פאָדערען

פאַכמענער-עקספּערטען ביים פעסט=שטעלען זייער אומזאַץ

(2) דער פעראיין פון האָלץ-סוחרים און פאַבריקאַנטען האָט נעכטען אַרויסגעשיקט אין פינאַנץ-מיניסטעריום אַ מעמאָריאַל וועגען בערופען פאַכמענישע עקספּערטען ביים פעסטשטעלען דעם אומזאַץ פון יאָהר 1933 פאַר לאָדזער האָלץ-פירמעס.

פאַר די וואַהלען צו דער לאָדזער האַנדווערקער=קאַמער

פאָריגע וואָך איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער גרופּע קריסטליכע ראַטמענער פון דער האַנדווערקער קאַמער, ס'איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען דעם וועהלען פון אַ נייעם דירעקטאָר פון דער האַנדווערקער קאַמער. די זיצונג האָט בעטראַכט אַ רייהע קאַנדידאַטען און זיך אָפּגעשטעלט אויף עטליכע פון זיי.

די דאָזיגע בעראַטונג איז געווען דער ערשטער שוואַלב צו דער וואַהל-קאַמפּאַניע, וועלכע הויבט זיך שוין אָן איך ענין פון וועהלען אַ נייעם ראַט אין דער קאַמער.

די דאָזיגע גרופּע האָט זיך נישט פערשטענדיגט מיט די יודישע ראַטמענער נישט אין ענין פון וועה-לען אַ דירעקטאָר און נישט בנוגע די צוקונפטיגע וואַהלען.

קלאַנג-קינאָ=טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם
מעכטיגע טשעכישע פּראָדוקציע
— I —
„פערפאַלגטע מענשען”
אין די הויפּטראָלען:
Józef Rovensky
Janek Feher
— II —
„אַ נאַכט אין גן-עדן”
אין דער הויפּטראָל:
Anna Ondra
אָנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

טעאַטער
„ראָמאַנטשי”
(פריהער „Teatr Miejski”)
ציגעל-גאַס 27, טעל. 112=25

הימל, עפּ זיך!...
רעזשיסירט פון ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. קאָנפעראַנסיע: וול. גאַדיק.
מוזיקאַלישע לייטונג: הערץ רובין. בילעטען צו בעקומען פון 11—2 און פון 5 נאָכמ.

דיר. דוד צעלמייסטער
פּרעזענטירט דעם טעאַטער
„אַראַראַט”
קינסטל. אָנפ. מ. בראָדערזאָן.
אַזוי האָט נאָך לאָדז נישט געלאַכט!
שטורמישער ערפאָלג! — אַלע טאָג אויספערקויפט!
היינט, דינסטאג, 2 פאָרשטעלונגען
אָנפאַנג 7.45 און 10 אָוונט — רעוואַלאַציע-פּראָגראַם
אין 2 טיילן, 16 ביל-דער מיט אַ פּראָלאָג און עפּילאָג

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט
גראַטעזען, גאָרסעטען, אָר-טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַט-פוס-איינלאָגען בעגען פּיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אַבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פּעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

אפטייקעז

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקע-לעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37) ב. גלובאווסקי (נארוטאוויטשא 6 סט. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוולאווסקי (פעטריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

קאמף מיט'ן אנאנימען האנדעל

די פראווינצער שטייער-אמטען האבען וועגען דעם בעקומען אינסטרוקציעס

פון גאנץ פוילען קומען אן ידיעות וועגען רעוויזיעס אין די עקספעדיציע-הייזער און געשעפטען מיט'ן צוועק צו דערגעהען צו וועמען עס געהערען די סחורות, וואס ליגען ביי זיי אין די מאגאזינען..

מיט די דאזיגע רעוויזיעס איז מען אויסען צו דערגעהען, צי ס'זענען פעראן סוחרים, וואס האנדלען אהן פאטענטען, מען גלויבט, אז די דאזיגע סוחרים האלטען זייערע סחורות אין די מאגאזינען פון די עקספעדיטארען און גרויסע פירמעס.

אלע שטייער-אמטען אין דער פראווינץ האבען בעקומען אנ'אויפטראג צו ענטדעקען די סוחרים וואס האנדלען אהן פאטענטען.

ערב'ן בעשטעטיגען דעם ביודזשעט פון לאדז

(א) דעם קומענדיגען דאנערשטאג, ד. 12 ד. ח. וועט פארקומען א זיצונג אין דער וואיעוואודזטווע אויף וועלכער עס וועט בעטראכט ווערען דער ביודזשעט פון לאדז, וואס איז אויסגעארבייט געווארען דורך דער צייטווייליגער פערוואלטונג פון לאדז אויפ'ן יאהר 1934/5.

צו דערנעהרען די ארימסטע קינדער

(2) היינטיגע וואך פאהרט ארויס קיין ווארשא א דעלעגאציע פון דעם קאמיטעט פאר דערנעהרען קינדער פון ארבייטסלאזע און ארימסטע.

די דעלעגאציע וועט זיך בעמיהען אויסצופועלען ביי די מאסגעבענדע פאקטארען געוויסע פאנדען, כדי צו פיהרען די הילפס-אקציע.

פאבריקס - שרפה

(א) נעכטען איז אין דער פאבריק פון עקשטיין און קאמפ. (פיעטרקאווער 203) אויסגעבראכען א שרפה. עס האבען זיך אנגעצונדען בוימוואל-זאפאסען, וואס זענען בעשטימט געווען צום רייסען.

פייערלעשער האבען די שרפה תיכף איינגעלאשען.

Dr.
Wołkowysk‍i
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 90=216
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
אויפנאהם-שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אווענד.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

אויפטריטען פון די בערימטע אמעריקאנער אפערעטען-סטארס

מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאבסאן

מיט'ן אנטייל פון בעליבטען ארטיסט און זינגער

יעקב זוצאבאוויטש

צוזאמען מיט'ן גאנצען פילהארמאניע-אנסאמבל

היינט, דינסטאג, 9 אווענט גרויסע פאלקס-פארשט. — פרייזען גאלעריע באלקאן 50 גר. גאנצער פארטער נאר 1 זל. צום לעצטען מאל די שטארק אויסגענומענע אפערעטע

„דער זיסער בחור"

אכטונג! פרייטאג, שבת, זונטאג לעצטע געזעגנונגס-פארשטעלונגען פון די בעליבטע אמעריקאנער ארטיסטען מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאבסאן.

וואס ווערט געשפילט ??? לייענט די ווייטערע אנאנסען.

ארקעסטער אונטער דער ליטונג פון ל. זעלמאן. בילעטען צו בעקומען אין טעאטער-קאסע.

נישט צוגעשטעלטע נאקאזען ווערען אויסגעהאנגען אין מאגיסטראט

(אג) די ארבייט פון די שאצונגס-קאמיסיעס אין די שטייער-אמטען האבען זיך שוין אנגעהויבען. אין הסכם מיט'ן אוסטאוו מוז די אויסמעסטונג פערענדיגט ווערען ביז דעם 15 אפריל, און די נאקאזען ארויסגעשיקט. ביז איצט זענען דורך די קאמיסיעס בעטראכט געווארען די בראנזשעס: לעבענסמיטעל, קאלאניאל, פרייע פראפעסיעס און א טייל פון האנדעל און אינדוסטריע. אין דער לויפענדער וואך וועט פערענדיגט ווערען דער איבריגער טייל האנדעל און אינדוסטריע. רעקורסען וועט מען קענען אפגעבען ביז 15 מאי, עווענטועל 14 טאג נאכן דערהאלטען דעם נאקאז.

די נאקאזען ווערען ארויסגעשיקט אויף דעם אדרעס, וואס איז אנגעגעבען געווארען אין פאטענט. אויב עס איז פארגעקומען אנ'ענדערונג פון דער אדרעס עס און עס איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען דער נייער אדרעס, ווערט דער נאקאז איבערגעשיקט אין מאגיסטראט, וואו ער ווערט ארויסגעהאנגען און דאס ווערט בעטראכט פאר צוגעשטעלט דעם אדרעסאט. אין שייכות דערמיט דארפען אלע פערזאנען, וואס האבען געענדערט די אדרעסען נאכקאנטראלירען אין מאגיסטראט אויב זיי האבען נישט קיין נאקאזען. עס האנדעלט זיך וועגען פערזיכערען דעם טערמין פון אנ'עווענטועלען רעקורס.

די לויה פון די פערברענטע קערפערס

וועט נאך היינט נישט פארקומען

ווי מיר דערוויסען זיך וועט די לויה פון די פערברענטע קרבנות בעת דער שרפה אין ווינערס פאבריק, וועלכע האט געזאלט פארקומען היינט 12 א זייגער בייטאג נישט צושטאנד געקומען.

די געריכטס-אויספארשונגס-קאמיסיע האט נאך איהר ארבייט נישט פערענדיגט און צוליב דעם זענען נאך די טיילען קערפער פון די פערברענטע נישט איבערגעגעבען געווארען די פאמיליעס.

• • •

פאר דער פאמיליע פון אומגעקומענעם לייבאוויטש האבען מיר דערהאלטען מיט דער פאסט 3 זל. 55 גר. פון יצחק וואלאך, זשעלאנא 53.

געגען דער מגפה פון טיפוס, דיפטעריט, שווינדזוכט און טראכאם

ווערט אין לאדז אונטערגענומען אנ'ענערגישער קאמף

(2) די געזונדהייטס-אפטיילונג ביי דעם לאדזער וואיעוואדען-אמט האט נעכטען פעראָרדענט זיינע אונטערארדענטע אמטען, זיי זאלען אונטערנעמען אנ'אקציע אין דער ריכטונג צו בעשיצען די בעפעלקערונג פון לאדז און פון דער וואיעוואדשאפט פון כל-ערליי עפידעמישע קראנקהייטען, וואס פערשפרייטען זיך על-פי-רוב פריהלינגס-צייט.

בקרוב וועט דורכגעפיהרט ווערען א „געגען טיפוס-טאג". ס'וועט אויך דורכגעפיהרט ווערען אנ'אקציע געגען דיפטעריט, שווינדזוכט און טראכאם.

צו בעקעמפען די טראכאם-קראנקהייט וועט אין אונזער שטאט געעפענט ווערען א נייע שטאטישע אמבולאטאריע.

גוט מארגען!

די קראנקע קראנקען=קאסע...

אונזער קראנקען=קאסע איז נעבעך חרוב.

און קראנק איז אונזער קראנקען-קאסע נישט פון היינט. שוין פון לאנג פיהלט זי זיך נישט מיט אלעמען. אנ'אפעטיט האט זי אפילו — אויף אלע יודישע קינדער געזאגט, און דאך איז זי עפעס לא-עליכם'דיג.

נו, האט מען געטון ווי ס'פיהרט זיך ביי שווערע חולאים: — מ'האט איהר צוגעזעצט א נאמען — „אובעזפיעטשאלניע" און צוגעוואונשען א רפואה שלימה.

און אז די „סגולה" האט אויך נישט געהאלפען, האט מען גערופען א קאנסיליום (ליקווידאציע=קאמיסיע בלע"ז).

איז די קאמיסיע געקומען מיט א מיסיע, צו היילען די קראנקע קראנקען-קאסע (לייען: „אובעזפיעטשאלניע").

האט די קאמיסיע גענומען די שלאפע אויף א „באדאניע", האט געטאפט, געהארכט, און נאך דער „פשעשוויעטלעניע" האט די קאמיסיע דערזעהען, אז די קראנקע קראנקען-קאסע דארף טאקע רחמים.

האט מען איהר פערשריבען פיגולקעס און „פאדסקורנע זאשטשיקעס", א שטשיסלע דיעטע, און וועט מוזען לעבען „פשעפיסאווע"...

לאמיר טאקע אונזער קראנקער קראנקען=קאסע ווינשען א רפואה שלימה!...

אב—נעס.

5 זעלבסטמארדען איז איין טאג

(2) נעכטען איז פאגאטאוויע ארויסגערופען געווארען אין פערשידענע ערטער צו 5 מענשען, וואס האבען זיך געוואלט נעהמען דאס לעבען, ווי דהיינו, צו:

דער 64-יעהריגער וויקטאריא זולצי אויף פשענדזאלניאנא 140.

צום גייסטיג-קראנקען קאזשימיעזש באגאס, אויף ניעמצעוויטשא 15.

צו סאבינא אמאכאווסקא אויף דאמבראווסקא 30.

אין פארק „יוליאנאוו" צו טאמאש קאטאזאסקי'ן און —

צו דער 58-יעהריגער ראזאליא פשיבילסקא אויף יוליאנאווסקא 7.

פאגאטאוויע האט זיי אלע אפגעפיהרט אין שפיטאלען.

צוזאמענפאהר פון ארכיטעקטען

(א) היינט הויבט זיך אן אין דער וואיעוואודזטווע דער 2-טאגיגער צוזאמענפאהר פון פאוויאט-ארכיטעקטען און פון בוי-עקספערטען ביי די שטאטישע פערוואלטונגען אין דער לאדזער וואיעוואודזטווע.

ביי פערגיפטונגס = ערשיינונגען

האם זענען ענטשטאנען דורך פערדארבענע נאהרונגס-מיטלען בילדעט די זאפארטיגע אנווענדונג פון נאטירליכען ביטער-וואסער

Franciszka Józefa

א וועזענטליך הילפס-מיטעל צו פערלאנגען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעשנעס.

ר. אייזראעל

דער אריער-פאראגראף

80

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

— מיר רעדען דוכט זיך איבריגע רייד, האט לאטא געזאגט, בישט איך און בישט איהר קענען דא שטעלען א ווידערשטאנד, דאס איז געווען פריציפ ערשטער בעדינג, איך האב דערויף מסכים געווען, ווייל איך קען פריצין, איך קען זיין קרישטאל-ריינעם כאראקטער און ווייס, אז אלץ וואס ער טוט איז אויסגעדרעכענט אין גאנצע הונדערט פראצענט און ער מיינט באר אונזער טובה

— איך דעם צווייפעל איך איצט נישט, האט הייבריך געענטפערט, אבער איך וואלט דאך זיך אליין געשפיגען אין פנים אריין ווען איך זאל מסכים זיין אויף די אלע בעליידיגונגען און פערפאלגונגען, וועלכע איך בין אויסגעשטאנען פאר גארנישט און ווידער נישט; ווען איך זאל מסכים זיין, אז מען זאל מיך האלטען פאר א מינדערווערטיגען בעשעפעניש בלויז דערפאר, ווייל איצט זענען געקומען צו דער מאכט מענשען-חיות, ווען איך זאל מסכים זיין, אז איך זאל געגליכען ווערען צו א הונד, וועלכער ענטלויפט פאר דער בייטש פון הונד-שלעגער, איך האב באך אין זיך גענוג ווירדע און שטאלץ, אז איך זאל פעהיג זיין צו בעגעהען זעלבסטמארד, איידער איבערצולעבען אזא חרפה

— דאס אלץ איז אמת, אבער..

— קיין שום אבער, האט היינריך איבערגעשלאגען לאטאן, וועלכע האט געוואלט עפעס דערויף ענטפערען, איך שטאם פון א פאלק, וועלכעס איז געווארט אויסצושטעהן אלע ענוים און פייניגונגען, אבער וועלכעס האט שטאלץ אפגעווארפען יעדען פארשלאג פון ערנידערונג און זעלבסט-פערלייקענונג. איך פיהל אין זיך דאס בלוט פון דעם דאזיגען פאלק מייבעם און דעריבער קען איך נישט מסכים זיין צו ענטלויפען פון דאנען און איבערלאזען דעם קאמף

העלען האט געקוקט אויף היינריכן מיט איהרע גרויסע שעהנע אויגען ווי אויף א נביא, וועלכער ווערט בעגייסטערט פאר זיין אידעע

— דער קאמף פון אנ'איינצעלנעם מענשען, האט העלען געזאגט האט נישט קיין שום זין אין דער צייט ווען ס'הערשט די ברוטאליטעט און פויסט, ביי דער בעסטע האט מען אראפגענומען די צורה פון מויל און זי געוועלטיגט אין דער גאס

— אויב דער כלל האט אויפגעגעבען דעם קאמף אהן ווידערשטאנד, איז נאך נישט געדרונגען, אז דאס איז ריכטיג. אזוי, אז אזוי דארף זיין, דא האנדעלט זיך נישט וועגען קיין פארטיי-קאמף, ווייל איהר ווייסט, אז איך בין נישט געווען קיין פארטיי-מענש, נאר א קאמף פון מענשליכקייט געגען ווילדע חיות.

א קאמף פון קולטור געגען גראבקייט און געמיינקייט, נישט מיט קיין פארטייאישע דאקטרינען, באר ארגומענטע פון הארץ און בשמה און ווען דאס העלפט נישט דארף מען אקעגענשטעלען א היה געגען א היה, א פויסט געגען א פויסט, ווען דער כלל איז נישט פעהיג צום ארגאניזירטען קאמף דארף דער קריג געפיהרט ווערען אויף א פארטיזאנישען אופן.

— איך בין נישט מסכים מיט איך, הייבריך, האט לאטא געזאגט, איהר ווייסט, אז איך בין יא א פארטיי-מענש, איך האב פיל מיטגעהאלפען דער סאציאל-דעמאקראטיע, דא האנדעלט זיך נישט וועגען יודען. דא האנדעלט זיך נישט וועגען דעם, אז אין אייך האט זיך כלומרשט אנגערופען דאס בלוט פון פאלק, וועלכע ליידט נישט קיין זעלבסט-פערלייקענונג, דער סעפאראטיזם האט שיינדיג אפגעשוואכט דעם קאמף פאר דער אלגעמיינער מענשהייט. דא שפילט נישט קיין ראל ספעציעל דער אנטיסעמיטיזם, נאר דער קאמף פון צוויי וועלטען פון ארבייט און קאפיטאל, פון א הערליכער אידעע מיט פערקויפטע נשמות און משרתים פון שווץ

— פארוואס ווערען אבער אין דעם דאזיגען קאמף צוריבען די יודען

— דערפאר, ווייל די בורזשואזיע געהט אויפ'ן וועג פון לייכטסטען ווידערשטאנד, זי מוז ווארפען דעם המון א קרבן צום צוררייסען און דער קרבן זענען די יודען, וועלכע זענען א שוואכער פאליטישער און עקאנאמישער קערפער

— און איהר האלט, אז די וועלכע אונטערשטיצען די זעלבע אידעע, וואס איהר דארפען נישט זיך איינשטעלען פאר דעם קרבן, וואס ווערט געווארפען דעם המון צום צורייסען

— דאס איז נישט אונזער ציל, אונזער ענדציל איז דער סאציאליזם, דאס איינפיהרען די בייע את בונג אין וועלכער ס'וועט נישט זיין מעהר קיין אונטערדריקטע, ס'קען מעהר נישט געמאלט זיין קיין אנטיסעמיטיזם און בכלל קיין ראסען-האס.

— אבער ביז איער אויסגעחלומטע ארדנונג וועט קומען וועלען מיר יודען טאקע שוין צוריבען ווערען, פערשטעהט זיך, אז איך קומערט דאס וועניג, ווען אי'ך זאג אייך מיין איך די נישט יודען, די אלגעמיינע סאציאליסטען, אבער איהר, זעה איך, אלס יוד זענט אויך איז דעזעלבער מיינונג.

— איהר גרייפט איין אין דעם סאמע עקסטען באציאנאליזם, ווען מיר טראכטען וועגען סאציאליזם, ווען מיר בעגריבדען איהם טעארעטיש, קען נישט זיין קיין שום אונטערשיד צי דאס זענען דייטשע, פראנצויזישע, ענגלישע אדער יודישע סאציאליסטען, מיר דינען איין אידעע און פערוואשען יעדע נאציאנאליזם

— אבער צי האט די נאציאנאלע אייגענארטיגקייט באמת גארנישט צו זאגען, צי האבען נישט די פראנצויזען זייערע פראגען, די ענגלענדער זייערע און די דייטשע זייערע?

— נאטירליך, דאס זענען דאך טעריטאריאלע פעלקער, מיט אנ'אייגענער געזונטער עקאנאמישער סטרוקטור, מיט גרעניצען, קולטורען, ליטעראטורען..

— און מיר האבען דאס נישט, א חוץ דער טעריטאריע, וועלכע איז באמת א גרויסער עיקר פאר דער נאציע, אבער מיר פערבייטען די טעריטאריע מיט אנדערע זעהר וויכטיגע קענצייכענען, מיט אונזער איבטערנאציאנאלער לאגע, מיט עקשבותדיגען אויסדויער און ווילען פון נאציאנאלער עקזיסטענץ

העלען האט זיך צוגעהערט צו דער דאזיגער דיסקוסיע, ביידע דיסקוסירענדע האבען אין דעם מאמענט איבגאנצען געהאט פערגעסען וועגען דער לאגע, אין וועלכער זיי געפינען זיך

(פארטזעצונג קומט)

כשר
וויכטיג נייעס!
אויף פילסודסקיעגא 39 וואו עס ווערען ארויסגעגעבען די
צו ביליגע פרייזען.
כשר

כשר
איך מאך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז דער בעריהמטער קוכארזש אברהם בלושטיין
פון באר „ראגאזשיק"
קאכט יעצט אין דעם
בעוואוסטען היגיענישען רעסטאראן
פראנט II שטאק, טעל. 169-94
בעסטע, געשמאקסטע מיטאגען
מיט אכטונג אינהאבער: הערמאן לעווינסקי.

פאר'ן סעקוועסטראטאר איז זיך נישטא וואו צו בעהאלטען

אפילו אין א האלז-טארבע טרעפט ער אריין

א מעשה וועגען אנ'עקזעקוציע ביי אנ'אלטשטעטישע אקושערקע

צווישען די אלטשטעטישע יודען און באכמעהר בחישען די אלטשטעטישע יודענעס דרייט זיך איצט ארום א מעשה, וואס האט זיך ערשט די טעג פערלאפען מיט דער גוט-בעקאנטער אין יענער געגענד ליטווישער הייבאם אהרע ווי די קינדער רופען זי די „פאנגע זאפקע".

אט די דאזיגע „פאנגע זאפקע", וועלכע איז שוין איצט א בוגרות פון קרוב א יאהר 50, לעבט די גאנצע יאהרען איינזאם אין אנ'ארים קליין שטיבעל אויף זגערזשער גאס, טראגט תמיד אויף זיך אלט-פרענקישע קבצנישע מלבושים. זי האט נאך קיינמאל נישט געגעסען פאר אייגען געלד, שטענדיג זיך געשפייזט בלויז דערמיט, מיט וואס די קימפעטאריגס, איהרע פאציענטקעס האבען זי מכבד געווען אדער, וואס איז איבערגעבליבען פון די ברית'ן.

א פראקטיק האט זי געהאט א גרויסע, די אלטשטעטישע ווייבער האבען פון איהר אקושערסקע מלאכה גאר הויך געהאלטען, אנקומען צו איהר האט מען געמוזט, ווען מ'האט געקינדעלט, ווען מ'האט געוואלט קינדלען און אפילו אויך דאן, ווען מ'האט נישט געוואלט קינדלען, ווי ס'זאל נישט זיין, האט מען איהר יעדעס מאל געמוזט ארייבשטעקען א פדיון פאר דער טרחה.

אזוי ווי הכנסות האט זי געהאט נישט קשה'דיגע און הוצאות בישטיגע, האט זי ממילא געמוזט פעראיבעריגען געלד און לויט ווי מענשען האבען אויסגעחשבונט זאגאר א סך געלד, קיינער האט אבער נישט געוואוסט, וואס זי טוט מיט'ן געלד און וואו זי האט שטעקען דאס געלד, אפילו גנבים, וועלכע האבען שוין נישט איינמאל געהאט אין איהר האך-שטיבעל וויזיטען אפגעשטעלט, האבען אויך נישט געקענט צו טרעפען צום „אוצר".

ערשט מיט א קורצע צייט צוריק איז די בעהעלטניש פון מאיאנטעק צופעליג ענטפלעקט געווארען: פארגעקומען איז דאס ביי פאלגענדע אומשטענדען: א שכן פון זעלבען קארידאר, וואו די פאנגע זאפקע האט געוואוינט איז קראנק געווארען אויף אנ'אנשטעקענדיגע קראנקהייט. די סאניטארע מאכט האט הערינבער פעראורדענט דורכצופיהרען איז אלע אוביקאציעס פון קארידאר א שטרענגע דעזינפעקציע און די אייבוואוינער אויסצובאדען און אויסצופארעווען.

פערשטעהט זיך, אז מען האט אויך די „פאנגע זאפקע" נישט געשוינט, נישט קוקענדיג דערויף וואס זי האט זיך שארף אנטגעגענגעשטעלט, האט מען די ארעפטליך אויסגעזוכט, דערביי האט מען פון איהר דארען צולאבערטען האלז ארפגעצויגען א שווערע קוויטיגע טארבע, פון וועלכער ס'האט געגוממען שיטען, ווי א האגעל, פונטען, דאלארען און אנדערע אסיגנאציעס.

ווי אויף ראדיא האט זיך די ציילעס וועגען ענטפלעקטען אוצר צוטראגען פון די מקווה-ידיעות, עס צו די איבעריגע הויזמאטלעריגס און פון די גאס-שכנ טעס איבער אלע עקען אלט-שטאט אזוי לאנג ביז ס'איז דערגאנגען צום... סעקוועסטראטאר.

דער סעקוועסטראטאר האט די ידיעה אויפגענומען מיט'ן געהעריגען אינטערעס, האט ער דאך גע האט מיט איהר לאנגע חשבונות און פון איהר קיינמאל גארנישט געקאנט ארויסקוועטשען.

פאלט ער טאקע אבימועלט אריין מיט קוראזש און גיט א בעפעהל: „פראשע פלאטשיטש!"

די „פאנגע זאפקע" האט זיך געמאכט נישט הערען און געשיקעלט אין דער ריכטונג צו די צוויי דרייפיסיגע בענקלעך, צעבראכענעם טיש און פרוכנאוואטיגען שייבען-שענקעל, ווי אייבער זאגט דאס פערמאג איך, דאס גיב איך און וואס שייך דער רעשט, קאנסטו מיר מוחל זיין און שיטען זאלין אויפ'ן זגב.

דער עקזעקוטאר האט ממזריש א שמייכעל געטון און רוהיג גוזר געווען:

מאדאמעלע, דייז זי זיך מטריח און עפענען זי באר דאס טארבעלע! דער „פאנגע זאפקע" איז נעבעך געווארען הארב אין דער נאז, זי האט זיך אפילו געפרובט ארויסדרייהען פון שטיבעל מיט'ן הירוץ, אז זי וועט זיך ביי א שכנטע בארגען א פאר גילדען און משלמ'ען אויפ'ן חשבון פון חוב.

דער עקזעקוטאר איז אבער געווען א הארטער פערשוין, ער האט גלייך בעפוילען דער בעל-דבר'טע בודק צו זיין, מען האט איהר געבייטעלט איך אין דער טארבע, זי האט נעבעך געוויינט און דער סעקוועסטראטאר האט דערוויל געציילט, ווען דער חוב איז געווען גערעקט, האט ער איהר דערלאנגט די רעשט און א קבלה און מיט א הערליכען דזשענטעלקויע און פרזשעפראשאם איז ער אוועק.

פון עגמת נפש האט זיך די פאנגע זאפקע געמוזט אוועקלייגען אויפ'ן שענביק א שווער קראנקע ארגום.

קאפ — בעזונדער, קערפער — בעזונדער

זיך גענומען דאס לעבען צוליב ליבע-ענטוישונג

(2) א באהן-וועכטער האט נעכטען 7 פאר-טאג געפונען ליגען אויף די באהן-שינעס צווישען אנדזשעיעוו און ווידזעוו דעם טויטען קערפער פון אנ'איבערגעפאהרענער פרוי.

דער קאפ איז געלעגען בעזונדער פונם קערפער — א פאר מעטער ווייטער...

די אדורכגעפיהרטע אויספארשונג האט פעסט געשטעלט, אז די זעלבסטמערדערין איז די 17-יעהריגע דינסטמיידעל מאריאננא סאנשיאדעק.

אין א בריף וואס די זעלבסט-מערדערין האט איבערגעלאזט, שטייט געשריבען, אז זי נעהמט זיך דאס לעבען, ווייל זי איז אפגענארט געווארען אין דער ליבע.

פון יודישען טעאטער „פילהארמאניע"

מעי שיינפעלד, אירווינג דזשייקאבסאן צוזאמען מיטן זינגער יעקב זו צאנאוויטש, פערענדיגען די נאהענטסטע וואך זייערע גאסט-אויפטריטען אין לאדזער יודישען טעאטער „פילהארמאניע". ס'ווערט צוגעגרייט אויף פרייטאג און שבת א פייערליכע פרעמיערע — אויף זונטאג ווערט צוגעגרייט א ספעציעל געזאנגענגס פארשטעלונג. היינט דינסטאג ווערט געשפילט די מעלאדישע אפערעטע „דער זיסער בחור".

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

רעפעראט פון הרב ד"ר שלום טריסטמאן

היינט אין אוונד קומט פאר אין בערלינער זאל א רעפעראט פון פיהרער פון דער רעוויזיאניסטישער רעליגיעזער יוגענד „ברית ישורון" הרב ד"ר שלום טרייסטמאן.

דער רעפערענט וועט האלטען זיין פארטראג א.ד.ט. „דאס פאלק אהן א חיים" און די „היים" אהן א פאלק.

רעפעראט איז דער יודען-שטאטס-פארטיי

מארגען מיטוואך קומט פאר אין לאקאל פון דער יודענשטאטס-פארטיי א רעפעראט פון מ. ליסמאן, גענעראל-סעקרעטאר פון דער יודענשטאטס פארטיי אין פוילען. די טעמא פונם אינטערעסאנטען רעפעראט איז: „דאס וועלט-געוויסען און די צוקונפט פון יודישען פאלק".

דער „אראראט"

איז איצט די סענסאציע פון לאדז

ווייל אומעטום, אין אלע יודישע קרייזען, אין אלע שיכטען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג ווערט איצט גערעדט וועגען דעם אומגעהייערען ערפאלג, וואס די גאסטשפילען פונ'ם „אראראט" האבען אין דעם טעאטער „ראזימאיטאשטשי".

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 10-טען אפריל 1934

7 צייט-סיגנאל. 7,05 גימנאסטיק. 7,25 גראמאפאן, ידיעות. 7,40 גראמאפאן. 7,55 הויז-ווירטשאפט. 11,40 פרעסע, ידיעות. 11,50 קאמוניקאטען. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,05 קאנצערט. ידיעות. 12,33 קאנצערט, ידיעות. 3,25 עקספארט, קאמוניקאט. 3,40 אודיציע. 4,25 פ. ק. א. 4,40 „שפראכען-ווינקעל". 4,55 לידער. 5,15 לידער. 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז. 6 רעפעראט. 6,20 קאמעראל-קאנצערט. 7,05 פערשידענעס. 7,25 פעליעטאן. 7,40 ספארט. ידיעות. 8,02 מוזיק. אודיציע. 8,40 מוזיק. שמועסען. 8,55 טראנסמיסיע פון „לא סקאלא" אין מיילאנד. בעת די פויזעס: פעליעטאן, ליטערארישע פערטעלשעה, ידיעות און קאמוניקאטען.

* * *

פון אויסלאנד

7.30 בראטיסלאוו — אפערע „אויגעניע אנעגין". 7,30 פראג — אפערע „בארים גאדונאוו". 7,30 בודאפעשט — אפערעטקע. 8,55 מיילאנד — אפערע. 10,20 לאנגענבערג — קאנצערט.

שאול וואהל

דער יודישער קעניג פון פוילען

פון א. וו. בידערמאן

— 4 —

דער ראש-ישיבה, וועלכער האט קיין אייגענע קינדער נישט געהאט, האט פאר דער צייט, וואס שאול איז געשטאנען ביי איהם, איהם שטארק ליב געקריגען. ער האט איהם פיל געטרייסט און אויף איהם, ווי אויף אנ'אייגען קינד, אכטונג געגעבען. ער האט צוגעגעבען שאול'ן, אז ער האט נישט מעהר צו וואס צו פאהרען קיין איטאליע, אין איהם געהייסען איבערציהען קיין בריסק די ירושה פון זיינע עלטערען.

שאול האט זיך צוגעהערט צום ראש-ישיבה און געשריבען נאך דער ירושה. עס האט לאנג נישט גענומען און עס זענען אנגעקומען עטליכע קאסטענס ספרים און זעהר א סך געלט.

שאול האט א סך פונ'ם געלט באלד צוטיילט צו פערשידענע ארימע ישיבות און אויך געהאלפען מיט געלט די ארימע ישיבה-בחורים פון די ארומיגע ישיבות. און דער נאמען שאול וואהל איז שנעל בעריהמט געווארען איבער גאנץ פוילען.

איינמאל, ווען ר' דיד'ל דרוקער האט זיך בעגעגענט מיט'ן ראש-ישיבה און זיך מיט איהם דורכגעשמועסט, האט ער איהם ביים אוועקגעהן א פרעג געטון:

— וואס איז, רבי, אייער מיינונג וועגען שאול וואהל, עפעס א וואוילער יונגערמאן?

אויפ'ן ראש-ישיבה'ס איינגעשרומפענעם פנים איז ווידער דורכגעלאפען א צופרידענער שמייכעל, ווי דאן, ווען שאול איז געקומען און איהם איבערגעגעבען וועגען ר' אלי'ן, דעם קעסטל-הייצער...

— צי ער איז א וואוילער יונגערמאן? — האט ער מיט פרייד געענטפערט — גאר א וואוילער, ר' דיד'ל, גאר א וואוילער... א גאונ'ישען קאפ אויף זיך... כמדומה, וועגען דייך בהולה?...

— יא, מען ווערט עלטער... זי איז שוין, קיין עין-הרע נישט, זעכצעהן, ביז הונדערט מיט צוואנציג... און וויפיל איז ער?

— אכצער איבעצעהן...

— בעשטעהט איהר רבי?

— איך?...

— כ'מיין, וועגען בדן איז דא נישטא וואס צו רעדען. זי איז ביי מיר אנ'איינציגע. איהר ווייסט דאך רבי, זי איז צו מיר געקומען אין די שפעטערע יאהרען, זי איז מיר זעהר טייער, און ווען די שעה קומען און רופען, איז אלץ זייערס... בעשטעהט איהר רבי? איהר זענט זייך פאטער איצט. איהר זענט דער מחותן...

— איך בעשטעה, נאר מיט'ן תנאי...

— אז וואס?

— אז ביים ערשטען קינד, וואס וועט ביי זיי געבוירען ווערען, זאלסטו איהם צונעהמען אין דיין מסחר...

— זאל זיין אין א מזל'דיגער שעה, רבי...

— זאל זיין...

— זאל זיין, רבי מחותן!...

— גאט זאל געבען דורך זיי ישועות און נחמה פאר יודען!...

— אמן! — האט ר' דיד'ל פרום געענטפערט.

די חתונה פון שאול'ן מיט דבורה'לען איז געפראוועט געווארען אויף א גאר גרויסארטיגען אופן. פון חתנ'ס צד האט דער ראש-ישיבה, וועלכער האט זיך געהאלטען פאר'ן מחותן, איינגעלאדען פיל רבנים און וואויל-קענער, און פון דער כלה'ס צד, האט ר' דיד'ל דרוקער איינגעלאדען אלע פריצים און גראפען. די גאנצע פוילישע שליאכטע, מיט וועלכער ער האט שטענדיג געהאנדעלט און איז געווען מיט זיי גוט בעקאנט.

די חתונה איז געווען די פרייליכסטע יודישע שמחה, וואס איז ווען פארגעקומען אין פוילען. גאנץ בריסק, קינד און קייט, ארים און רייך, אלע זענען געווען פרייליך, אלע האבען געטאנצט און זיך משמח געווען. עס האבען אויך נישט געפעהלט קיין בדחנים און פורים-שפילער, וועלכע האבען זיך פערשטעלט און געמאכט דעם עולם שטארק צום לאכען. די איינציגע, וועלכע האבען געפעהלט צו בעשיינען די חתונה, זענען געווען דעם חתנ'ס עלטערען, וועלכע זענען אנזוי פריה פון דער וועלט אוועק.

דער חתן איז געזעסען א טרויעריגער. בלויז איין מאל, אין טאג פון זיין חתונה, האט ער געלאכט און דאס איז געווען דאן, יוען עס האט זיך פלוצים בעוויזען א פורים-שפילער מיט'ן נאמען אלי, וועלכער האט געזונגען, געטאנצט, נאכגעמאכט די שטימען פון פערשידענע חיות און געזאגט וויצען, פון וועלכע אלע אנוועזענדע האבען זיך געקאטשעט פאר געלעכטער...

— אזוי האב איך דאס הנאה פון דיר שאול?

— האט דער ראש-ישיבה געזאגט דעם חתן די פלייצע — ס'איז דיין חתונה און דו דארפסט זיך משמח זיין....

— יא, רבי — האט דער חתן טרויעריג צוגעגעבען — אבער ס'איז שווער!...

— אלץ וואס די ערד דעקט צו, איז שווער... מען מוז דאס אבער פערגעסען... גאט'ס ווילען אזוי...

— יא, רבי....

שאול האט געבעטען, אז מען זאל בעלוינען דעם פורים-שפילער אלי, אבער מען האט איהם אין ערגעץ נישט געקאנט געפינען מעהר...

— א שאד — האט שאול בעדויערט — וואס ער איז פערשוואונדען געווארען און מיר האבען איהם נישט פערגיטיגט פאר דער גרויסער פרייד, וואס ער האט אונז געשאפען...

— א מאדנער יוד, דער אלי — האט דער ראש-ישיבה געזאגט צו שאול'ן — כ'האב איהם שוין אויף עטליכע חתונות בעגעגנט; קומט אומגעריכט, איז משמח חתן-כלה און פערשווינדט...

אויפ'ן ראש-ישיבה'ס פנים האט ווידער א שוועב-געטון יענער זעלטענער שמייכעל, וואס בעוויזט זיך בלויז דאן, ווען עפעס וויכטיגס פאסירט....

שאול און דבורה'לע האבען זיך שטארק ליב געהאט און געלעבט צופרידען. צום צווייטען יאהר נאך זייער חתונה, אז עס איז ביי זיי א קינד געבוירען געווארען, האט דער ראש-ישיבה, שוין ליגענדיג אין בעט א שטארק קראנקער, געלאזט צו זיך רופען ר' דיד'ל דרוקער און שאול'ן און דער מאהנט ר' דיד'לען אן זיין צוזאג, אז נאכ'ן געבורט פון ערשטען קינד זאל ער צונעהמען שאול'ן פאר א שותף אין זיין מסחר.

ר' דיד'ל דרוקער האט גלייך געזאגט, אז ער בעשטעהט, און שאול, וועלכער האט אימער געחלומ'ט צו ווערען רב, האט זיך אביסעל געקווענקעלט, אבער ער האט נישט געוואגט אפצוזאגען די בקשה זיין אלטען רבין און האט אויך געזאגט, אז ער בעשטעהט.

דער ראש-ישיבה האט זיי ביידען געוואונשען גליק, און שאול האט איהם געמוזט פערזיכערן, אז ער וועט זיך אפגעבען צום מסחר מיט אלע זיינע פעהיגקייטען.

שאול האט געהאלטען ווארט. ער האט זיך אפגעגעבען צום געשעפט, און עס האט איהם שטארק אפגעגליקט. זיין גאונ'ישער שכל האט פיל פערגרעסערט זייער עשירות, און ווען זיין שווער, ר' דיד'ל דרוקער איז געשטארבען, איז שוין שאול געווען דער רייכסטער יוד אין פוילען.

פון איבעראל, פון אלע ווינקעלעך פון פוילען, פלעגען די פריצים מיט איהם האנדלען. זיי פלעגען שטענדיג רעדען צווישען זיך און לויבען זיין קלוגשאפט און עהרליכקייט. און ווען עס איז צווישען זיי פארגעקומען א סכסוך, פלעגען זיי אימער זיך פערלאזען אויף ר' שאול וואהל, און ער פלעגט שוין ביי זיי אלעס אויסגלייכען.

שאול'ס נאמען איז איינגיכען בעוואוסט געווארען צווישען די מלוכה-לייט, און שפעטער, ווען ער האט אנגעהויבען אויסבייטען מינץ פאר דער רעגירונג און צושטעלען געהילף, איז שוין זיין נאמען אויך בעקאנט געווארען דעם קעניג פון פוילען.

די פריצים האבען איהם שטארק ליב געקריגען און איהם קיינמאל נישט אפגעזאגט, ווען ער האט פון זיי עפעס פערלאנגט.

און פערלאנגען פלעגט ער אימער:

דא האט א יוד פערלוירען זיין ארענדע; דא האט א פריץ אנגעטון א יודען שאדען; האט מען בעדארפט זעהן, ער זאל דעם שאדען גוטמאכען. יעדען מאל עפעס אנדערש, און די פריצים פלעגען איהם קיינמאל נישט אפזאגען. און אז עס האט זיך געמאכט אמאל, אז א פרעמדער פריץ, א ווייטער, וואס האט נישט געוואוסט פון ר' שאול וואהל אדער ער איז געווען אייגנשינ'ט און נישט געוואלט נאכגעבען, דאן פלעגט ר' שאול זיך ווענדען צום קעניג אליין, זיגמונד דער דריטער, און ביים קעניג פלעגט ער אלעס פועל'ן.

(פארטזעצונג מארגען)

„שטורם פארטאגס"

Nils Asther, Kay Francis, Philips Holmes, Walter Huston

היינט פרעזענטירען מיר!
גיגאנטישע עפאס פון העלדישע קאמפן פון גרויסער ליבע און אפפערונג א. ז.
רעזשי: R. Bolesławski
——— אין די הויפט-ראלען:

אויסער'ן פראגראם: די לעצטע געשעהענישען פון דער וועלט אין וואכען-זשורנאל FOX

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

ארטאפעדישע אנשטאלט
ר. קאוואלסקי,
11 ליסטאפאד 26, טעל. 132-59

ווי אויך דער זוהן ז. קאוואלסקי, פעטריקאווער 62 טעל. 243-93 — עלטסטער ארטאפעדישער אנשטאלט געגרינדעט אין יאהר 1895 עמפפעהלט פאר קראנקע אויף ברוכען, גארטעטען אויף זעמטליכע פערקרימונגען פון רוקען-ביין, אלערליי ארט פראטעזען אויף פיס און הענד, אויף פערשידענע פערקריפלונגען, נאך-אפעראציאנס-בויך-פאסען אויף נערקעס, אויף ארטאפלאזען זיך פון מאגען ווי אויך אנלאגען אויף פלאטפוס א. ז. וו.

דער אנשטאלט ווערט אנגעפיהרט אונטער דער פערזענליכער פאכמענישער לייטונג, צאהלרייכע דאנקזאגונגען פאר גענצליכע אויסקורירונג פון פערעלטערטע פערקריפלונגען.

PROSZKI
„KOWALSKINA"
STOSUJE SIĘ PRZY UPORCZYWYCH
BÓLACH GŁOWY
KONIECZNIE ZE ZNAKIEM
„SERCE W PIERŚCIENIU"
FABRYKA CHEM.-FARMAC. A. KOWALSKI, WARSZAWA

היינט עפענונג כלאדניע
פון דער מאדערנער מעכאנישער
p.f. **„LEOPOLIS"** Narutowicza 9

עמפפעהלט לאדעס אין פערשידענע געשמאקן. אונגעוועהנליך ביליגע פרייזען. אלע 10 מינוט פרישע לאדעס, אין דער גאנצער וועלט פון דער געהערטער קונדשאפט.

Dubied-Strickmaschinen
ווערען ווידער שנעל געליפערט. ערמעסיגטע פרייזען.
פערטרעטונג אויף פוילען:
EMIL HENKE, Łódź
Bandurskiego (ul. Anna 21). Tel. 213-94.

2 פאבריקס-זעלער
צירקא צו 80 קוואדראט-מעטער, ליכטיג, אין צענטרום צו פערמיטען. ס'זוכען אויך פארהאן 2 צימער אדער 1 צימער צו בעוואוינען. צו ערפאהרען טעלעפאניש נומער 153-46. 1477

אכטונג
צייטונגס-פערשפרייטער!
די סעקציע צייטונגס-פערקויפער ביי „פועלי אגודת ישראל", וואכאדניא 55, מעלדעט, דאס דער פעראיין איז אפען אלע אויף דער נאכט פון 7 ביז 9 און מען שרייבט איין מיטגלידער.
די פערוואלטונג.

בשורת ספר חדש
פרק שירה

עם שלשה פירושים נשגבים: גמרת הארץ מאת הרב הגאון המפורסם ר' יעקב עמדן ועליו הערות וביאורים על כמה מדבריו הסתומים. ברכת השיר מאת הרב הגאון ר' ברוך בנדיט מלאסק וגם פירוש רבנו מבי"ט, אחד מגדולי הפוסקים ר' משה בן יוסף מטראני המכונה „מבי"ט". בצירוף תולדות המבי"ט ותולדות יעבץ ויחוסו לישוב ארץ ישראל מאת המו"ל פ. ז. גליקסמאן
לודז, זאוואדזקא 16a.

Mentopinol-Glob
א מיטעל געגען סובאטעס, אסטמע און ליידען פון אטעם-וועגען

„Uniwersal"
היילט רעוומאטיזם און אלערליי נערוען-וועהטאגען.

„Hebrolin"
א מיטעל געגען דישאיעס, ענגזעמע און הויט-שעלונג.

Bobo-Glob
פודער פאר קינדער.

Proszek „Glob"
בעזייטיגט קאפ-וועהטאג.
עמפפעהלט
Laboratorjum przy Aptece
Dr. Far. ST. TRAWKOWSKIEJ
w ŁODZI.

שייטלעך
צו בעקומען
קערש,
סכווראווא 15

Dr. med.
L. SZAROGRODER
choroby wewnętrzne
przeprowadził się
na ul. ANDRZEJA Nr. 27
telefon 182-06.
Przyjęcia od 6–8 w.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

2 פאבריקס-זאלען 20 X 10 פון זאפארט איבערצוגעבען, קילינסקיעגא 130. צו ערפאהרען ביים ווירט.

פערשידענעס

געלעגענהייטליך צוליב אבריזע צו פערקויפען א האלב הויז אין צענטרום, איינקונפט פון האלבען הויז צירקא 9000 זל. יעהרליך פאר 45 טויזענד זל. עווענטועל א 1/4 לויט'ן פרייז. ריין פון שולדען, אפערטען אין אדמ. אונטער „M. M."

10.000 זל. זוך איך אויפ'ן ערשטען נומער היפאטעק אויף א האלב הויז, איינקונפט 9000 זל. יעהרליך, קען אויך גאראנטירען מיט'ן דירה-געלד, עווענטועל צו פערפאכטען. אפערטען אונטער „L.T."

יאוואראווע שלאפצימער אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. פאלודניאווא 20, 2-טער הויף, רעכטע אפיציגע, 3. שטאק, וואוינונג 55.

א נייע שרייב-מאשין פרייזווירדיג צו פערקויפען. צו ערפאהרען פילסודסקיעגא 27, וו. 25.

אנ'ארבייטסזאמער יונגערמאן מיט גוטע רעפערענצען, זוכט בעשעפטיגונג, עס קאן אויך זיין די ערשטע צייט צו ארבייטען בחנם. — אפערטען ביטע פאר „ארבייטסזאם" אין אדמ. פון דער צייטונג.

ס'איז געפונען געווארען א דאמען-בייטעל, ווי אויך א פאס אויפ'ן נאמען לאה בושאזאווסקא. אפצונעהמען געגען אנאנס-קאסטען אין אדמ.

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za Nr. 51586 na imię Mordki Kon, zam. w Łodzi, Rzgowska 75.

פרייע פאסטענס

עס איז נויטיג א לערן-יונגעל צו מענער-בעשטעלט פון באלד געצאהלט. פאמארסקא 40, וו. 15. 1422

א קוואליפיצירטער דאמען-שניידער-געזעלען קען זיך מעלדען ביי שווארץ, פיעטריקאווער 120. 1426

ס'איז נויטיג א קוואליפיצירטע פערקויפערין אין א געשעפט פון געבעקס. פיעטריקאווער 166, מיצענמאכער. 1421

א טיכטיגער אגענט אויף צו ווערבירען קונדען פאר א גרויסע זיידענלאהן-וועבעריי ווערט געזוכט. אפערטען אונטער „O. R. H." אין אדמיניסטראציע.

לאקאלען

2 צימער און קוך מיט קארידאר 1-טען שטאק ביליג שוין איבערצוגעבען. צו פערשטענדיגען זיך ביי ה' דרעסלער, קאמיעננא 5, וו. 34.

א מעבלירט צימער ביי א אינטעליגענטער פאמיליע צו פערמיטען. צו ערפאהרען וואולטשאנסקא 37, רוג 6-טער שערפיען 9, פארטער, וו. 11. 1418

אנ'ענגער צימער מיט א בעזונדערן איינגאנג צו שלאפען צו פערמיטען ביי זענדעל, וואכאדניא 19. 1423

נאכטלעגער מיט אלע בעקוועהמליכקייטען, ווי אויך אויפ'ן חודש מיט א בעזונדערן איינגאנג. צו ערפאהרען פאלודניאווא 12, פראנט, 1. שט., וו. 18.

איבערצוגעבען א שטוב מיט א קוך דרעוונאווסקא 33, פרענקעל, וואהנ. 52. דירה-געלד 53 זל. א קווארטאל.

אוירען, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

לעטשניצע „OMEGA"
פון דאקט. ירים-ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען אין דער שטאט. נאכט-הילף, ערצט. ליכע אנאליזען. קווארץ-לאמפן רענטגען, דיאטערמיע.
בעראטונג 3 זל.

Dr.
Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 – 6.30 אווענד.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr. MICHAŁ ASZ
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
אנדזשעיא 32, טעל. 159-18
נעהמט אן פון 6–8 אווענד.

Dr. med.
Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ.

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער, אלערארט קאליקעס פון גוף, הויקערס אהן פיס און הענד.

ברוכליידענדע פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט ארויין אין דעם כיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער ברענדיג און שטערבליך. ספעציעלע גוטע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט היילען שנעל און בעוויזיג; זיכער דעם שווערסטען און פערעלטערטסטען ברוך, אויף פאר הויקערס, לייזונגען (ביין-שווינדזוכט) ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארטעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, קינסטליכע פיס און הענד, ווי אויך ספעציעלע ארטאפעדישע באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציע.

זייט דעם 1-טען אקטאבער 1933 ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט / 30-יעהריגע פראקטיק און פולע גאראנטיע ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו

אכטונג

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
ערמעסיגטע פרייזען!

דאנקזאגונג.
איך ערקלער הירמיט, דאס 3 מאל בין איך געווארען אפערירט אויף מיין ברוך-קראנקהייט און יעדעס מאל אהן ערפאלג, אזוי אז איך בין געווען פערצווייפעלט, ביז איך האב מיך אין לעטי 1932 געווענדעט צו דעם ספעציאליסט-ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער), בין איך מיט דעם מיר פיזאלערטען ארטאפעד. הייל-באנדאזש זאפארט א געזונדער מענש געווארן. זייט דאן פיהל איך מיך זעהר גוט און בין געווארען ווידער פאלשטענדיג פעהיג ארבייטספעהיג און בין זעהר צופרידען, פאר וועלכעס איך דריק היערמיט אויס מיין הערצליכסטען הייסען דאנק.
(—) ראבערט הארטמאן, לאדז, פאבריקאנט, פראנציסקאנער 34.
(15)

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען פון 9 פריה ביז 9 אוונט.

נעקראלאגען — 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט'ן שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט — 24 גר. אין דער זייט 4 שפאלטען
אין טעקסט — 40 " " " 60 "
נאכ'ן טעקסט — 12 " " " 18 "
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

קינדער-אָרגאַניזאַציעס אין א״י

(ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ)

פון ק. באַזיליאַנסקי

מיין טאָכטערקע האָט מיר געבראַכט אַ געשריבענע איינלאַדונג צו דעם פּאַראַד פון די יודישע יוגענט-סקאַוטס, זי האָט זיך אָבער נישט באַנוגנט מיט דער שריפטליכער איינלאַדונג, ביז זי האָט פון מיר נישט אַרויסגעקראָגן קיין פייערליכען צוזאָג, אַז איך וועל נישט פאַרפעהלען דעם גרויסען יום-טוב פון די יודישע „צופים" די יודישע סקאַוטס.

האָב איך געהאַלטען וואָרט און בין געקומען פּונקט פיר אַ זייגער באַנאַכמיטאָג צו דער לעמעל-שול אין ירושלים, וואו דער פּאַראַד איז פאָרגעקומען. אין מיטען הויף איז שוין געווען אויסגעשטעלט דער פיר-עק פון די יודישע סקאַוטס, מיט זייערע פאָהנען, מיט די הוטען אויף דער שפּיץ, פון יעדער סקאַוט-גרופּע, און אין מיטען איז געשטאַנען דער הויפּט אָנפיהרער פון די סקאַוטס פון דעם ירושלימער ראַיאָן, דער אַבּושינסקער ציון, ער האָט געהאַלטען אַ קורצע און וואַרימע רעדע וועקענדיג די צילען און אויפגאַבען פון די יודישע סקאַוטס.

געענדיגט די קורצע רעדע, האָט זיך דערהערט אַ פייף און אַ רוף: „היה נכון!" — זייט גרייט — און די סקאַוט-פאָהן האָט אַ פלאַטער געטון אין דער לופטען: דער פּאַראַד האָט זיך אָנגעהויבען. צוערשט האָבען מאַרשירט די „גורים" קליינע סקאַוטס, גורי", אין העברעאיש הייסט אַ קליין חיה'לע, אַ קליין וועלפעל, בערעלע, לייבעלע און אַ. אַ. ביי די יודישע סקאַוטס אין ארץ-ישראל זענען פאַראַן גרופּען, וואָס טראָגען נעמען פון חיות, ווי צום ביישפּיל: „הזאב הזקן" — דער אַלטער וואָלף; „הזאב האפור" — דער גרויער וואָלף; „השועל הכחול" — דער בלויער פוקס; א. אַ. וו. הייסען די קליינע סקאַוטס פון די הערמאַנטע גרופּען מיט דעם נאָמען: „גורי הזאב" — די קינדער פון וואָלף, די קינדער פון פוקס...

האָבען אַט די קליינע „גורים" אָנגעהויבען צו מאַרשירען, זיי האָבען גוט מאַרשירט מיט טאַקט און מיט טעם, קוקסט אויף זיי און קאָנסט זיך נישט אָפּוואונדערען — אַזוי שעהן זענען די יודישע קינדער אין ארץ-ישראל, אַזוי גוט געבויט און פיין געוואַקסען, אַזוי פיין ענטוויקעלט, אַז עס דוכט זיך, דאָ אין ערגעץ אין דער וועלט זענען די יודישע קינדער נישט אַזוי שעהן און נישט אַזוי ענטוויקעלט ווי דאָ אין ארץ-ישראל.

זיי האָבען דורכמאַרשירט פאַר זיי זענען אַרויסגעקומען אין צענטער צום אָנפיהרער פון די סקאַוטס — דעם יונגען אַבּושינסקער ציון. צוגעקומען צו איהם, איז דער הויפּט פון דער אַבטיילונג — אַ יונג מיידעל פון אַ יאָהר זעכצעהן — אַרויס מיט אַ ראַפּאָרט וועגען דעם צושטאַנד פון איהר גרופּע. זי האָט גערעדט הויך און דייטליך און מיט טאַקט, — און קורץ: נאָך דעם האָט זי מיליטעריש סאַלוטירט און איז זיך אומגעקעהרט אויף איהר פּלאַץ. געגעבען אַ בעפעהל איהרע 6—7 יעהריגע „גורים" — האָבען זיי זיך געשטעלט פריי. ציון איז צוגעקומען צו יעדען איינעם, גערעדט מיט איהם און דערנאָך אַרומגעוואַרטעט געגעבען אַ בעפעהל: איך „אויסגלייכען רעכטס". אין אַ סעקונדע איז די קליינע גרופּע געבליבען שטיין פערשטיינערט אין מיליטערישער אָרדענונג, האָט ציון אויפגעהויבען די רעכטע האַנט און אָנגעהויבען שווערען נאָך איהם אויף אַ הויכען קול, האָט געשוואוירען די גאַנצע גרופּע, נאָך דער שבועה האָט ציון אויסגערופען: „חזק ואמץ" — האָבען איהם אַלע סקאַוטס געענטפערט מיט אַ דריי-מאָליגען „הדד!" (הוראַ!)

יעדער איינער פון אַט די איינגעשוואוירענע „גורים" האָבען געקראָגען צוגעשפּילעט צו זיין ברוסט אַ צייכען פון זיין גרופּע.

געענדיגט מיט די קליינע, זענען געקומען די גרעסערע. און אַלץ איז מוסטערהאַפטער אָרדענונג, און מיט אַ דיסציפּלין וואָס מ'האַרף זוכען. דער גאַנצער היפשער פּלאַץ איז געווען שטיל און רוהיג.

ווי עס וואָלטען דאָ געשטאַנען אמת'ע אַלטע אויסגעאיבטע סאָלדאַטען, קיין ריהר, קיין שאַרך, קיין בעוועג פון אויג — און עס האָט זיך קלאָר און דייטליך געהערט יעדעס וואָרט, וואָס איז אַרויסגעקומען פון צעבטער — פון ציונען. אויך ביי די עלטערע, שוין ביי די, וועלכע האָבען אָפּגעגעבען די ערשטע שבועה — אויף דעם לשון פון די יודישע סקאַוטען אין ארץ-ישראל הייסט דאָס „הבטחה"-צוזאָג — איז צוגעגאַנגען דיזעלבע צערעמאָניע ביים אָפּגעבען די ראַפּאָרטען און צושפּילען די צייכענס, וואָס זענען איצט פונאַנדערגעטיילט געוואָרען די עלטערע איז דערצו נאָך געמאַכט געוואָר'ען אַ שטיקעל רעק-לאַמען אויך: דער אָנפיהרער פון פּאַראַד האָט אַרויסגערופען איין סקאַוט און האָט איהם געשטעלט פראַגען, וואָס האָבען אַ שייכות צו סקאַוטען: ווי אַזוי אַ סקאַוט דאַרף זיך בּנהג זיין אין געוויסע פאַלען א. אַ. וו.

נאָך דעם אָפיציעלען טייל האָבען זיך אָנגעהויבען פרייע שפּילען, די יודישע סקאַוטס האָבען באַוויזען וואָס זיי קאָנען אין לויפען סתם, אין לויפען מיט שטריקען, אין לויפען מיט געבונדענע פיס, אין לויפען אין אַ זאַק, און ווען צוויי סקאַוטס זענען געבונדען איינער צום צווייטען, זיי האָבען אויך געוויזען ווי צו קריכען אויף לייטערס און שטאַנגען און שטריק, ווי אַזוי צו הויבען אַ פאָהן, ווי צו סיגנאַליזירען מיט פאָהנען און נאָך אַ ד"ע זאַכען, וואָס אַ סקאַוט מוז אומבעדינגט קענען.

איז אָוונט איז פאָרגעקומען אַ „בשף" אַ באַל פון די סקאַוטען, אין דעם זאַל פון דער דער מאַנטער לעמעל-שולע איז פאָרגעקומען דער בשף, און געעפענט האָט איהם אַ קליינער סקאַוט פון אַ יאָהר אַכט, מיט אַ דעקלאַמאַציע פון אַ הומאָריסטישען קאַפּיטעל פון „מיקי מהוא", נישט אַזוי דאָס ליד, נישט אַזוי דער הומאָר פון דער זאַך האָט פאַרכאַפּט דעם עולם, ווי די דרייסטקייט, די אומאָפּהענגיגקייט, די האַלטונג פון דעם קליינעם יודישען סקאַוט. איז ער טאַקע בעשאָנקען געוואָרען אין דער הפסקה מיט אַ הילכיגען פריידיגען ליד פון דעם קליינוואַרג אין זאַל, פּאַטשען בראַוואָ (איז ביי די סקאַוטס פערבאָטען; קלאַפּען מיט די פיס און פייפען — אויך; איז דאָס בעסטע מיטעל אויסצודריקען די התפעלות — אַ ליד, געזונגען פון אַלע. זיי האָבען גוט געזונגען, אָרגאַניזירט, געהט דאָס זינגען אויך אַריין אין פּראָגראַם פון די סקאַוטס? וואַרשיינליך אַזוי.

די צווייטע אַפּטיילונג איז געווען אַ בילד מיטן נאָמען „יפתח'ס טאָכטער", דאָס בילד איז צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען פון אַ גרופּע קליינע סקאַוטס אין עלטער פון 10 ביז 12 יאָהר. ווי יעדער געדענקט האָט יפתח געגעבען אַ נדר, פאַר גאָט אַז ווען ער וועט בעזיגען זיינע פיינט, וועט ער ברענגען אַ קרבן די ערשטע לעבעדיגע בעשעפעניש, וואָס ער וועט טרעפען אויף זיין וועג אהיים, און די ערשטע בעשעפעניש וואָס ער האָט געטראָפען ווען ער האָט זיך אומגעקעהרט אהיים, איז געווען — זיין איינציגע טאָכטער...

די קליינע דראַמאַטורגען און רעזשיסאָר'ען האָבען זיך פאָרגעשטעלט דעם אַלטען ביבלישען העלד, ווי עס שטעלען זיך איהם פאָר די גרויסע מחברים: ווי אַ איצטיגען אַראַבישען שייך פון ארץ-ישראל. עס איז, נאַטירליך, צו צווייפלען, צי דאָס אַנטשפּרעכט דעם היסטאָרישען אמת. אָבער דאָס איז שוין נישט די שולד פון דעם קליינוואַרג.

ווייטער אַ דעקלאַמאַציע און דערנאָך — אַ גאַנצע אינסצענירונג פון טשאַרלז דיקענס.

עס איז נאָך געווען אַ לעבעדיגע צייטונג און אַ בילד פון די סקאַוטס און די געצעלטען אין פעלד, נאָך דער פאָרשטעלונג — די „התקוה" און נאַכדעם די הורא...

* * *

די יודישע סקאַוט-בעוועגונג אין ארץ-ישראל צעהלט שוין קרוב צו צוויי צעהנדליג יאָהר. אָבער נאָר אין די ערשטע יאָהרען האָט די דאָזיגע בעוועגונג געמאַכט פאָרטשריט. נאָר אין די ערשטע יאָהרען איז זי געוואַקסען און זיך ענטוויקעלט, דערנאָך האָט זיך אַריינגעכאַפּט דער וואָרעם פון פּאַרטייאישקייט אין די רייהען פון די אָנפיהרער פון די סקאַוטס.. עס זענען געקומען מיספערשטענדנישען און דערנאָך לאַנגע און אונענדליכע וויכוחים איבער דעם צוועק פראָבלעם פון סקאַוטיזם און די מעטאָדען און וועגען אויף וועלכע עס דאַרף גיהן דער יודישער סקאַוטיזם אין ארץ-ישראל.. פון דער ריינער אומפּאַרטייאישער סקאַוט פראַגע און בעוועגונג איז געוואָרען אין ארץ-ישראל אַ פּאַרטיי-פראַגע און דאָס האָט בעגראָבען די בעוועגונג, עס האָבען זיך געגרינדעט פערשידענע גרופּען און גרופּקעלעך און קליינלעך; און יעדע איינע האָט געפיהרט איהר אַרבייט. ווי זי האָט פערשטאַנען. עס איז נישט געווען קיין צענטראַלע אינסטיטוציע, עס איז נישט געווען קיין איין האַנט, וועלכע זאָל אָנפיהרען מיט דער אַרבייט, און פון איהר גאָר נישט געוואָרען.

אַזוי איז די סקאַוט-בעוועגונג איז ענג פערבונדען מיט דער אויסער-שול ערציהונג און אַזוי ווי די פראַגע פון ערציהונג בכלל איז זעהר שאַרף אין ארץ-ישראל האָט זיך דער קאַמף אַרום דער שול פערברייטערט אויך אויף דער סקאַוט-בעוועגונג יעדע גרופּע האָט אומבעדינגט געוואָלט אַריינטראָגען איהר גייסט און איהרע אידעען צו די סקאַוטס, און דאָס האָט זיך נישט געלאָזט טון אין די ראַהמען פון ריינעם סקאַוטיזם.

איז מיט דעם אויגענבליק ווען עס איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דער פּאַרטיי-מאָמענט צו די סקאַוטס, האָט די בעוועגונג אויפגעהערט צו עקזיסטירען אַלס אַזעלכע, און די קליינע סקאַוטס זענען פערוואַנדעלט געוואָרען אין מינדעריעהריגע מיטגלידער פון די פּאַרטייען.. דער סקאַוטיזם אין ארץ-ישראל איז געגצליך חרוב געוואָרען.

נאָר אין קליינע פלעצער האָבען עקזיסטירט קליינע סקאַוט-גרופּען, אָבער זיי האָבען געפיהרט אַ נעבעכדיגע עקזיסטענץ. זיי האָבען נישט געהאַט נישט דעם פערנעהם, נישט דעם שוואונג, נישט די צוציהונגס-קראַפט פאַר דער יוגענט, ווי דער סקאַוטיזם האָט געהאַט ביז אַהער.

ערשט מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק האָט זיך ווידער אָנגעהויבען אַן אויפלעבונג אין דער יודישער סקאַוט-בעוועגונג פון ארץ-ישראל. צו דעם האָט וואַרשיינליך געבראַכט דער וואוקס פון די אַראַבישע סקאַוט-אָרגאַניזאַציעס, וועלכע זענען געגרינדעט געוואָרען נאָך די לעצטע עטליכע יאָהר אונטער דער אָנפיהרונג פון געוויסע ענגלענדער, איבערגעגעבענע אַראַבישע פריינד.

ווען די דאָזיגע אויפלעבונג אין דער יודישער סקאַוט-בעוועגונג איז געקומען, זענען געמאַכט געוואָרען פּרובען צו אָרגאַניזירען אומפּאַרטייאישע סקאַוטס, די פּרובען האָבען זיך איינגעגעבען, און איצט פערמאָגט ארץ-ישראל עטליכע טויזענט יודישע קינדער אין די סקאַוט-רייען.

ביי היינטיגען טאָג זענען פאַראַן עטליכע יודישע סקאַוט-אָרגאַניזאַציעס. די וויכטיגסטע צווישען זיי זענען: „קהילה הצופים" — „לגיון" „בית"ר" די ערשטע איז אומפּאַרטייאיש, די צווייטע איז אַן אַרבייטער סקאַוט-אָרגאַניזאַציע און די דריטע — אַ רעוויזיאָניסטישע.

גרויסע אָנשטרענגונגען ווערען איצט געמאַכט מצד די פעראַנטוואָרטליכע אָנפיהרער פון דער סקאַוט-בעוועגונג צו פעראייניגען די פערשידענע גרופּען. עס זענען פאַראַן גוטע אויסזיכטען, אַז די „קהילה" מיט דעם „לגיון" זאָלען זיך פעראייניגען.. זיי האָבען אַ בשותפותדיגען באָדען און אַ געמיינזאַמע שפּראַך. „בית"ר" שטעהט נאָך דערווייל אָן אַ זייט.

די ערשטע צוויי סקאַוט-גרופּען האָבען זיך צוזאַמענגערעדט אויך וועגען דער ערציהונגס-ליניע וואָס זאָל געפיהרט ווערען צווישען די סקאַוטס, און די ליניע איז — די ליבע פון אַרבייט, אָבער אויך — נאַציאָנאַלע אַרבייט. עס ווערט געמאַכט אַ פּרוב צו פעראייניגען דעם נאַציאָנאַלען מאָמענט מיט דעם אַרבייטס-מאָמענט, אַזוי ווי איינער שליסט נישט אויס דעם צווייטען, זענען פאַראַן ווי שוין געזאָגט, גרויסע אויסזיכטען אויף אַ פעראייניגונג

לעאָן טראָצקים טעגליכער לעבען אין גלות

דערצעהלט פון זיין סעקרעטאַרין סאַראַ מייערס

איך בין געגאַנגען צוזאַמען מיט לעאָן טראָצקי'ן אַכט חדשים צייט. איך האָב נאָך בעוויזען איהם צו זעהען אין פּרינקיפּאָ, אויף דעם טערקישען אינזעל, וואוהין סטאַלין האָט איהם פערשיקט. איך האָב מיט איהם דורכגעמאַכט די רייזע קיין פראַנקרייך און פערבראַכט מיט איהם דאָרט אַ האַלב יאָהר.

קיינער רעדט נישט אַזוי ווייניג וועגען זיך און וועגען זיין פערזענליכער האַלע, ווי לעאָן טראָצקי. דער פאַקט איז, אַז אין די 8 חדשים — וויפיל מאָל איך האָב פּרובירט צו בעריהרען וועלכע עס איז פערזענליכע סטרונע — איז עס מיר נישט געלונגען. מיט אַן אומגעדולדיגען מאַך מיט'ן האַנט, מיט אַ שטרענגען בליק פון זיינע שמאַלע-בלויע אויגען פלעגט ער מיך אָפּשטעלען און מיר האָבען שוין געמוזט רעדען וועגען אַנדערע, אַלגעמיינע ענינים.

איך וויל דאָ דערציילען וועגען לעאָן טראָצקי'ס לעבען, וועגען די אומשטענדען, אין וועלכע ער אַרבייט; וועגען דעם, וואָס עס מיינט פאַר אַט דער וואָלקאַנישער נאַטור צו זיין מיט געוואַלט איזאָלירט פון די וועלט-געשעהענישען, צו וועלכע ער געהערט.

די דערלויבניש פון דער פראַנצויזישער רעגירונג צו בעזעצען זיך אין פראַנקרייך, איז פאַר איהם געקומען כמעט צופעליג. אַלע רייד וועגען דעם, אַז הינטער דער פראַנצויזישער דערלויבניש, איז דאָ עפּעס אַ פּאָליטישער מיין, זענען נישט מעהר ווי פאַנטאַזיע. דער אמת איז, אַז טראָצקי'ס בעפרייאונג פון פּרינקיפּאָ איז געקומען דער עיקר אַ דאַנק די בעמיהונגען פון אַ גרופּע לינקע פראַנצויזישע שריפטשטעלער, וואָס האָבען געהאַט אַ שטאַרקע איינפלוס אין די קרייזען פון דער האַלב-לינקער פראַנצויזישער רעגירונג פון יענע טעג.

פאַר טראָצקי'ן האָט די בעפרייאונג געמיינט — אַ דערנעהנטערונג צו דער ציוויליזירטער וועלט, אַ דערנעהנטערונג צו די צייטונגען און ממילא צו די מעגליכע, וויכטיגע פּאָסטירונגען אין אייראָפּע. עס האָט אויך געמיינט אַ סך, אַ גרעסערע געלעגענהייט צו קריגען די נויטיגע ביכער פאַר זיינע פילפאַכיגע און פערשידענע ליטעראַרישע אַרבייטען. אין פּרינקיפּאָ האָט איהם אַזאַ געלעגענהייט גאַנץ אָפּט אויסגעפעהלט.

נאָר טראָצקי בעקלאָגט זיך נישט אויף זיין אויפהאַלט אין פּרינקיפּאָ. ער דערמאָנט מיט אַ געוויסער דאַנקבאַרקייט די בעציהונג צו איהם פון דער טערקישער רעגירונג. דאָס איז געווען אַ בעציהונג פון שטענדיגען רעספּעקט און מענשליכער פריינדליכקייט.

אין פראַנקרייך, מוז טראָצקי לעבען אין פולער איזאָלאַציע. מען קאָן זאָגען אָהן איבערטרייבונג, אַז ער לעבט אין שטענדיגער געפאַהר. פערהאַן אין פראַנקרייך גענוג צאַרישע עמיגראַנטען, פערשידענע ווייס-גוואַרדייער און שונאים פון אַנדערע מינים, וואָס וואָלטען זיך נישט אָפּגעהאַלטען פון אַן אַטענטאַט.. אין דעם פּרט איז ער שוין געווען מעהר בעוואָרענט אין פּרינקיפּאָ. נאָר — טראָצקי איז געווען ווילליג צו צאָהלען דעם פּרייז פון ווייניגער זיכערקייט פאַר זיין לעבען, אַבי צו זיין נעהנטער צו „אייראָפּע" און צו די נויטיגע ביכער און שריפטען.

אָבער אַפילו אין פראַנקרייך פיהלט זיך טראָצקי שרעקליך בעשרענקט, שרעקליך איינגעצאַמט. ער, וואָס געהערט איינגעוואַקסען צו דעם צענטער פון געזעלשאַפטליכען לעבען און בריטער פּאָליטישער טעטיגקייט, מוז לעבען אינקאָגניטאָ, אָפּגעזונדערט, און [illegible]

אין פּרינקיפּאָ איז פאַר טראָצקי'ן די גרעסטע אַפּגאָה געווען — דאָס פיש-כאַפּען.

דאָס פעהלט איהם איצט אין פראַנקרייך.

דאָס געצוואונגענע אָפּזאָגען זיך פון פיש-פאַנג האָט טראָצקי'ן אויך געטראָפען פון אַן אַנדער זייט.. די פישעריי האָט געמיינט פאַר טראָצקי'ן און זיין הויזגעזינד אַ בעשטימטען און גאַנץ בעדייטענדען טייל פון דער טעגליכער שפּייז. אין דעם פּרט איז איצט זיין עקאָנאָמישע לאַגע ערגער, ווי אין טערקיי. און אַזוי ווי ער איז בכלל נישט איבעריגס בעזאָרגט מאַטעריעל, לאָזט זיך דער איבערבייט פון פּרינקיפּאָ אויף פראַנקרייך גאַנץ שטאַרק פיהלען פינאַנציעל, עקאָנאָמיש.

טראָצקי'ס ליטעראַרישע אַרבייט, וואָס איז דער איינציגער קוואַל פון זיין הכנסה, וואָלט אפשר געווען גענוג אויסצוהאַלטען איהם אַליין. אָבער אַ גרויסער טייל פון דער הכנסה געהט אויף דער אָרגאַניזירונג פון דער לינקער אָפּאָזיציע אין דער גאַנצער וועלט.

טראָצקי'ס פאַמיליע, פאַר וועלכער ער איז אַ געטרייער פאָטער און זיידע, שטעלט אויך גרויסע פאָדערונגען צו זיין בודזשעט.

מיט טראָצקי'ן אין פראַנקרייך איז זיין פרוי און עלטערער זוהן ליאָווא. טראָצקי'ס צווייטער זוהן, סערגעי איז אַבסאָלוט אומפּאָליטיש, טוט זיין טעגליכע אַרבייט און מישט זיך גאָרנישט אין דעם קאַמף, צוליב וועלכען זיין גרויסער פאָטער איז פערשיקט געוואָרען.

דאָ מעג אויך דערציילט ווערען וועגען די פערזענליכע און פאַמיליען-צרות, וואָס דאָס לעבען האָט אויסגעגאָסען אויף טראָצקי'ן. צוויי טעכטער זיינע, פון זיין ערשטער פרוי, זענען טויט. איינע, נינאַ, איז געשטאָרבען פון שווינדזוכט, ווען דער פאָטער איז פערשיקט געוואָרען קיין אַלמאַ-אַטאַ, אין צענטראַל-אַזיע. די צווייטע, זינאַאידאַ, איז מיט אַ צוויי יאָהר צוריק בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין בערלין.

טראָצקי שטיצט אויך, ווי ווייט מעגליך, זיין ערשטע פרוי, וואָס איז אין ראַטענלאַנד, און וואָס ווייסט נאָך ביז איצט כמעט גאָרנישט וועגען די אומשטענדען פון איהר טאָכטער זינאַאידאַ'ס טויט. אין דער סאָוויעטישער פּרעסע האָט מען וועגען דעם גאָרנישט געטאָרט שרייבען.

בלויז זעלטען שיקט מען איבער טראָצקי'ן אַ קאַרטעל פון זיין זוהן סערגעי. דאָס זענען געוועהנליך אַ פּאָר ווערטער, וואָס לאָזען וויסען וועגען געזונט, וועגען עהנליכע פּריוואַטע זאַכען. ווען טראָצקי שרייבט צוריק אַ קאַרטעל, דערגעהט עס מעהרסטענס נישט.

אויף וויפיל פון גרויסע פּאָליטישע קאַמפּען וואַקסען אָפּט אַרויס קליינע פערזענליכע טראַגעדיעס, ווערען איינצעלנע לעבענס צעטראָטען, קאָן מען זעהן פון פאָלגענדען פאַקט:

דער עלטסטער זוהן טראָצקי'ס ליאָווא, איז, ווי געזאָגט, מיט דעם פאָטער. ליאָווא האָט אין [illegible] אַ פרוי מיט אַ קינד.

זיין יעדע ווענדונג מען זאָל איהם דערלויבען צו פאָהרען זעהען זיך מיט ווייב און קינד, האָט מען צוריקגעוויזען. האָט ער איינמאָל געשריבען צו דער סאָוויעט-רעגירונג מיט דער בקשה, מען זאָל מיט איהם טאָן, וואָס מיט יעדען אָפּאָזיציאָנער, פערשיקען קיין אַזיע, קיין סיביר, אַבי מען זאָל איהם לאָזען זעהען זיך מיט זיינע טייערע, עס האָט נישט געהאָלפען. מען האָט אָפּגעזאָגט די בעטע. איינמאָל איז פון ראַטענלאַנד אָנגעקומען צו ליאָווא'ן אַ בריף פון זיין יונגער פרוי מיט די ווערטער:

„מיר האָבען אונזער קליין גליק צוגעבונדען צו אַ צו-גרויסען שטערן. אונזער קליין גליק האָט נישט קיין כח אויסצוהאַלטען".

טראָצקי'ס זוהן האָט פערשטאַנען, וואָס דאָס מיינט: זיין פרוי האָט זיך געמוזט אָפּזאָגען פון איהם — זי האָט חתונה געהאַט מיט אַן אַנדערען.

טראָצקי אַליין לעבט איבער זעהר טיף אַט די פערזענליכע טראַגעדיעס פון זיינע קינדער און איינקלעך. זיין ווייטאָג איז נאָך גרעסער צוליב דעם, וואָס ער ווייסט, אַז אין גאָר אַ גרויסער מאָס איז ער דאָך שולדיג אין דעם.

ווען די ידיעה וועגען דעם טויט פון זיין טאָכטער נינאַ איז אָנגעקומען צו איהם אין אַלמאַ-אַטאַ, איז ער פערנומען געווען מיט אַ גרעסערער אַרבייט, וואָס האָט קריטיקירט די פּראָגראַם פון דעם סטאַליניזירטען קאָמוניסטישען אינטערנאַציאָנאַל. זיין מאַטעריעלער ווייטאָג האָט איהם נישט געשטערט אָנצוגעהן מיט דער אַרבייט ביז'ן סוף. אַזוי דערלאָזט ער אויך נישט אַנדערע פאַמיליען-צרות איהם אָפּצוהאַלטען פון דער טעטיגקייט, וואָס איז דער גאַנצער, דער איינציגער זין פון זיין רייך און פילפאַרביג לעבען.

איצט איז ער פערנומען מיט אַן אַרבייט וועגען לענין'ען. ער בעטראַכט דאָס פאַר דעם גרעסטען ווערק, וואָס איז אַרויס פון זיין פעדער, ווען דאָס בוך וועט פאַרטיג ווערען, וועט דאָס זיין אַ גרינטליכע שילדערונג און אָפּשאַצונג פון דעם גרינדער פון באָלשעוויזם, סיי פון באָלשעוויזם, סיי פון דער פּראָלעטאַרישער רעוואָלוציע.

טראָצקי שטעהט רעגעלמעסיג אויף זיבען איבער דערפריה, כאַפּט אַ שפּאַציר פון אַ האַלבער שעה, עסט אַ לייכטען פריהשטיק, זעצט זיך צו דער אַרבייט, און דיקטירט אָהן אַן אויפהער ביז אַרום צוועלף, דאַן ווידער אַ קורצער שפּאַציר, מיטאָג און — צוריק צו דער אַרבייט, אַרום זעקס-זיבען — אָווענט-ברויט און נאָך אַמאָל אַרבייט ביז צוועלף ביינאַכט.

אין זיין טעגליכער אַרבייט געהט אויך אַריין אַ גרויסע קאָרעספּאָנדענץ, אַ מאַסע בריף, אויף וועלכע טראָצקי ענטפערט רעגעלמעסיג. מען וואָלט געקאָנט דערציילען אַ סך וועגען אַט דער קאָרעספּאָנדענץ. דאָ וועט גענוג זיין צו דערמאָנען בלויז דעם פאַקט, אַז טראָצקי בעקומט אָהן אַ שיעור בריף פון אַמעריקע, און פון אַ כאַראַקטער, וואָס קלינגט אומגלויבליך.

עס שרייבען צו טראָצקי'ן אַלערליי פרומע לייט, וואָס ווילען איהם בעקעהרען צום קריסטענטום, וואָס רופען איהם צו זוכען אַ טרייסט און אַ פאַרגעבונג אין.... גאָט און זיינע געטליכע טהאַטען. עס קומען אויך בריף, וואָס שיקען איהם נישט אַנדערש ווי אין פייערדיגען גיהנום אַריין פאַר זיינע זינד.

טראָצקי נעמט אויף אַט די פרומע קאָרעספּאָנדענץ מיט פרעהליכקייט, מיט הומאָר, פון וועלכען ער פערמאָגט אַ גוטען זאַפּאַס.

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אויף דער וואך

וואָס איז דער עיקר?

אין „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען מיר געליינט אַז דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום האָט פונאַנדערגעשיקט צו אַלע שטייער־אַמטען אַ צירקולאַר וועגען דעם אופן ווי אַזוי מען דאַרף איינמאָהנען קליינערע שטייער־סומעס, ס'טרעפט זעהר אָפט — זאָגט זיך אין דעם דאָזיגען צירקולאַר, — אַז אימיצער איז שולדיג באַר עטליכע זלאָטעס און ס'קומט דער סעקוועסטראַטאָר, מאַכט אַ „זאַיענטשע" בעשטימט אַ ליציטאַציע א. א. וו. און די אויסגאַבען, וואָס דער שטייער־אַמט מאַכט זענען דערביי לגמרי נישט פּראָפּאָרציאָנאַל צו דער סומע וועלכע עס קומט דעם שטייער־אַמט.

צוליב דעם האָט דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום אויפגעקלערט, אַז ביי קלייניגע שטייער־סומעס, זאָל מען אידער מען נעמט צו ביים שטייער־צאָהלער די זאַכען, שיקען צו עטליכע „אופּאָמניענעס" און אויב דאָס העלפט נישט, זאָל מען ערשט אַדורכפיהרען די גאַנצע עקזעקוציע־פּראָצעדור". דעריבער טאַקע איז כדאי צו פרעגען: וואָס בעצוועקט דאָס אָט מיט וואָס זענען מיר אייגענטליך קלוגער געוואָרען פון דער דאָזיגער אויפקלערונג? וואָס האָט מען אונז דאָ מחדש געווען, און וואָס איז דאָ א בפקאָ־מיגה פון דער פריהעריגער ביז דער איצטיגער פּראָצעדור?

אַלזאָ, קלאָרע דיבורים: פריהער האָט אַזאַ בעל־חוב בעקומען צוגעשיקט איין „אופּאָמניענע", און איצט האָט מען דאָך אוודאי מיט דעם דאָזיגען צירקולאַר געמיינט „צו פערלייכטערען" בפרט, אַז מען איז מורה, אַז די אויסגאַבען וואָס דער שטייער־אַמט מאַכט זענען לגמרי נישט פּראָפּאָרציאָנעל צו דער סומע וועלכע עס קומט דעם שטייער־אַמט — זאָגט זיך אין דעם צירקולאַר, אַז מהיום והלאה זאָל מען צושיקען צו עטליכע „אופּאָמניענעס" און סיי ווי אַדורכפיהרען די עקזעקוציע, און נאָך אַ זאַך: יעדער „אופּאָמניענע" בעצאָהלט ווייסט דאָך (ווער בעקומט דאָס איצט נישט קיין „אופּאָמניענעס"), אַז פון יעדער „אופּאָמניענע" נעמט מען שכר טרחא 1,50 הייסט, אַז מען האָט נאָך פערגרעסערט די עקזעקוציע קאָסטען, און דאָס ביי די אָרימסטע.

ליינט מען אָבער אַזאַ צירקולאַר צווישען די שורות — קריגט עס גאָר אַן אַנדער בעדייטונג. גאָר פשוט: ס'איז נאָך אַלץ דאָ א טעמע, אַז דער עולם וויל נישט אַרויסנעמען ס'געלד פון'ם שעניק, אין פאַרוואָס איז דאָס אַזוי און פאַרוואָס זאָל זיין אַזאַ מעמדעניך? — אַ קשיא אויף אַ מעשה.

די שווערע צייט מאַכט דעם שטייער־צאָהלער ספּעציעל דעם קליינעם אוממעגליך צו צאָהלען זיינע התחייבות'ן, ביי זיין בעסטען ווילען קען ער דאָס נישט, אַפילו שוין, אַז ער זאָל אַרויסגעבען דאָס לעצטע, צי בעדאַרף מען ערשט פאַרשטעלען אין די שווערסטע פאַרבען די לאַגע? צי דאַרפען מיר ערשט מיט סטאַטיסטישע ציפערען בעווייזען די פּאַק טישע סיטואַציע? מען קען גאַנץ דרייסט זאָגען, אַז טויזענדער פון די, וואָס בעקומען „אופּאָמניענעס" געהען אַרום פערזאָרגטע און פער־טראָגטע מיט די געדאַנקען: פון וואַנען צו נעמען אַ שטיקעל ברויט זיין הונגעריגער משפחה אהיים צוברענגען.

ס'איז קלאָר, אַז פעראָרדנונגען אָדער צירקולאַרען, וואָס עס דערהאַלטען די שטייער־אַמטען, מוזען דורך די אַמטען רעאַליזירט ווערען. ס'איז נאָר דער אייביגער חסרון, וואָס מען טוט נישט צופּאַסען ס'געזעץ צום לעבען; מען פערטראַכט זיך נישט צי די בעדינגונגען פון לעבען זענען דערצו ענט־שפּרעכענד. פערשרייבט מען — אַזוי צו זאָגען — דעם חולה די רעצעפט אַראָבקוקענדיג דורכ'ן פענ־סטער — קען דאָס מיטעל נישט זיין קיין ראַדיקאַלעס. און נאָך אַ זאַך, וואָס עס איז כדאי אונטערצושטרייכען: אַפילו פון די, וואָס זענען די פּוסקים אחרונים אין די דאָזיגע פראַגען קאָנט איהר אויך גאַנץ אָפט הערען: יאָ איהר קלאָגט דאָך שוין אָט אַזוי די לעצטע עטליכע יאָהר און פונדעסטוועגען לעבט איהר דאָך פאָרט? ס'וואָלט צוגענומען צופיל אָרט ווען מען וואָלט דאָ געוואָלט בפרטיות אַרומרעדען און ענטפערען אויף דער פראַגע, אָבער צוריקגע־שמועסט, וואָס איז דאָ צו רעדען, אַז מען וויל זיך בשום אופן נישט אויסרייבען די אויגען כדי צו זעהן די רעאַלע ווירקליכקייט, אָדער מען וויל סתם קוקען דורך ראָזע ברילען. ס'איז שוין, ווי מען זאָגט, אַ סוד פאַר גאַנץ בהאָד, אַז יודען, בפרט פון אָרימען און מיטעלען קלאַס לעבען איצט אין ערגערע עקאָנאָמישע בעדינגונגען ווי אַנדערע.

* * *

אין פלוג נוצט דאָס אפשר קלינגען ווי אַ פּאַראַדאָקס, אַז מיר ווילען זאָגען, אַז די שטענדיגע שרעק פאַר די „אופּאָמניענעס", פאַר'ן סעקוועסטראַטאָר און פאַר דעם מאָרגענדיגען טאָג בכלל — ריהרען אָן זעהר טיף די וואָרצלען פון איינער געזונד.

אַ בעזיצער פון אַזאַ ביסעל „אופּאָמניענעס", וואָס ער קאָן די שוין ביים בעסטען ווילען נישט רעאַליזירען — קאָן רוהיג נישט אַדורכשלאָפען אַ נאַכט. תמיד איז ער איינגעהילט אין אַ מורא. ביים מינדעסטען שאָרך שטעלט זיך איהם פאַר די גאַנצע עקזעקוציע פּראָצעדור מיט אַלע איהרע פאָלגען, און ממילא שוין דער ראַנד פון אַפּגרונד.

אָט דאָס טאַקע איז דער פּועל יוצא, וואָס אַ גאַנץ היבשע צאָהל פון די, „וואָס לעבען דאָך פאָרט" ליידען שוין, אָדער אין בעסטען פאַל זענען זיי שוין קאַנדידאַטען אויף קוראַציע. אמת טאַקע.

אַז דאָס איז אַ בעזונדער קאַפּיטעל, און ספּעציעל פאַר די, וואָס זענען פאַרשעט אויף דעם געביט, אָבער מיר זענען דאָך די קרבנות, און דערפאַר מוזען מיר טאַדלען און במילה אָנווייזען וועלכע עס זענען די שלעכטע זייטען.

אונזער אויספיהר איז: זאָלען נישט בלייבען הענגען אין דער לופט די דאָזיגע ווערטער וואָס מיר זאָגען דאָ: דאָס נישט פערקויפען דורכ'ן שטייער־אַמט דאָס לעצטע פון שטוב אַרויס, וואָלט געראַטעוועט טויזענדער אָרימע און שוואַכע עקזיסטענצ'ן, געראַטעוועט זיי פון פולער ירידה, פון אַראָבגיידערען צו קצבה און נדבות, פון אַנ־ווערען ס'געזונט און דעם מענשליכען פּרצוף — אָט דאָס איז דער עיקר.

לייב פּריס.

פערשפעטיגט נישט די טערמינען

פון אָפּגעבען רעקורסען אויף „ריטשאַלט" און אומזאַץ-שטייער

אין צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין, פּאַמאַרסקאַ 15, זענען די וואָך אַרומגערעדט געוואָרען פאָלגענדע פראַגען.

אין דער שטאָט זענען פונאַנדערגעקלעבט געוואָרען בעקאַנטמאַכונגען, דאָס

1) די שטייער־צעטלען אויפ'ן ריטשאַלט פאַרן יאָהר 1934 זענען שוין פונאַנדערגעשיקט געוואָרען.

2) רעקורסען בנוגע דעם ריטשאַלט קענען אָפּגעגעבען ווערען ביז'ן 1 מאַי.

3) די אַלע וועלכע האָבען ביזן היינטיגען טאָג די צעטלען נישט דערהאַלטען, דאַרפען זיך מעלדען אין די שטייער-אַמטען.

4) די וועלכע זענען נישט אַרונטערגעצויגען געוואָרען אונטערן ריטשאַלט דאַרפען ביזן 1 מאַי אַריינטראָגען ביטעס.

ביזן 15 אַפּריל וועלען פונאַנדערגעשיקט ווערען די צאָהל צעטלען אויפ'ן אומזאַץ-שטייער פאַרן יאָהר 1933.

1) רעקורסען דאַרפען אָפּגעגעבען ווערען ביזן 15 מאַי.

2) די אַלע וועלכע וועלען ביזן 1 מאַי נישט בעקומען די צאָהל צעטלען, דאַרפען זיך אַליין מעלדען אין שטייער-אַמט.

ווייטער איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע וועגען דער הנחה-פעראָרדנונג בנוגע די פערלענגערטע שטייערן. מאַנכע שטייער-אַמטען האַלטען זיך נישט ביי דער פעראָרדנונג. די לאָדזער האַנדעלס-קאַמער, האָט דעריבער אונטערגענומען שריט אין וואַרשא די פראַגע אויפצוקלערען.

צורודערונג אין דער בראַנזשע פון שמאַטעס-אָפּפאַל

צוליב'ן איינהאַלטען צעהנדליגער וואַגאָנעס שמאַטעס אויף דער לאָדזער צאָל-קאַמער

אין די לאָדזער סוחרישע קרייזען האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען אויפרודער דער פאַקט וואָס די צאָל-מאַכט האָט לעצטענס פערהאַלטען גרויסע טראַנספּאָרטען שמאַטעס-אָפּפאַל, וועלכע זענען געקומען פאַר דער טעקסטיל-אינדוסטרי.

די צאָל-מאַכט בערופט זיך אויף דער פאַר־שריפט, אַז מ'טאָר נישט ברענגען קיין שמאַטעס, וואו ס'געפינען זיך שטיקער לענגער ווי איין מעטער און ברייטער ווי 4 צענטימעטער, די גע־זעץ-געבער זענען אַרויסגעגאַנגען פון דער הנחה, אַז אונטערן מאַנטעל פון שמאַטעס-אָפּפאַל וועט מען בריינגען סחורות צו קאָנפעקציע-צוועקען.

די לאָדזער צאָל-מאַכט האָט פערהאַלטען עטליכע צעהנדליג וואַגאָנעס אַזעלכע שמאַטעס וואָס האָט געמאַכט גרויסע שאָדענס די עקספּעדיטאָרען, הענדלער און אינדוסטריעלער. אויף די דאָזיגע אָפּפאַל-שמאַטעס שטיצט זיך אַ גרויסע צווייג פון דער טעקסטיל-אינדוסטרי און דאָס גענויע און שטרענגע אויספיהרען די פאַרשריפטען אין דער־מאָהנטען זין קאָן ברענגען שווערע פאָלגען פאַר דעם דאָזיגען צווייג פון דער אינדוסטרי.

פאַר די סוחרים איז כמעט אוממעגליך אָפּ־צוהיטען די פאַרשריפטען, דער אויסלענדישער עקספּאָרטער וועט זיך נישט אָנעקשטעלען מעסטען די לענג און די ברייט פון די שמאַטעס, וועלכע געהען קיין פוילען, איבעריגענס זענען קורצע שטיק לעך שמאַטעס בכלל נישט געאייגענט פאַר דער לאָדזער אינדוסטרי, בעזונדערס ביי אויסאַרבייטען גוטע סחורות, ביי וועלכע די פאַזע דאַרף זיין אַ לאַנגע.

ווען אַפילו דער צאָל-אַמט איז מסכים אַרויס צוגעבען די טראַנספּאָרטען אויב זיי געהען גלייך אין דער רייסעריי, קענען די סוחרים דערפון נישט געניסען, ווייל ערשטענס איז די קאָנטראָל פון דער מאַכט אין דער היינזיכט זעהר אַ קאָסטבאַרע און דאַן דאַרף מען פערשידענע סאָרטען ערשט איבערקלייבען, קאַרבאַניזירען א. א. וו. און אויף דעם וויל דער צאָל-אַמט נישט מסכים זיין אַזוי־אַרום זענען צוליב דער לעצטער האַנדלונג פון דער מאַכט, די סוחרים אַריינגעטריבען געוואָרען אין אַ שווערער לאַגע, קודם-כל זענען זיי פער־אַנטוואָרטליך בנוגע זייערע אויסלענדישע צושטע־לער, גרויסע פערלוסטען ליידען אויך די עקספּע־דיציע-פירמען, וועלכע קענען נישט אַרויסבעקומען די טראַנספּאָרטען.

צו דעם דאַרף מען צוגעבען, אַז אין די טראַנספּאָרטען געפינט זיך אפשר איין פּראָצענט גרעסערע שטיקלעך, ווי די פאַרשריפטען פער־לאַנגען דאָס.

ס'איז אויך אויסגעשלאָסען, אַז די גרעסערע שטיקער זאָל מען קענען בענוצען צו קאָנפעקציע אויף דעם ערלויבט נישט סיי דער כאַראַקטער פון דער סחורה און סיי איהר בעשטימונג. די לאַגע איז נאָך שווערער צוליב דעם, וואָס מ'קען בשום אופן נישט די סחורה גלייך שיקען אין די רייסע־רייען, וואו מען מוז זי צוערשט סאָרטירען א.א.וו. אויב מ'זאָל די סחורה סאָרטירען אויפ'ן אָרט פון דער לאָדזונג וועלען ווידער טויזענדער אַרבייטער פערלירען זייער פרנסה-קוואַל אין לאָדז.

די אַקציע פון לאָדזער צאָל-אַמט קען ברענ־גען דערצו, אַז ס'זאָל איינגאַנצען אין לאָדז אויס־פעהלען שמאַטעס, די פּראָדוקציע וועט ממלא מו־זען פערקלענערט ווערען און דער מלוכה-אוצר וועט איינקאַסירען ווייניגער שטייערן, די באַהנען וועלען היזק האָבען פון טראַנספּאָרט און דער אַזוי גוטינער עקספּאָרט פון טעקסטיל-סחורה, וועט פער קלענערט ווערען.

צוליב דעם אַלעם האָט די אַקציע פון דער לאָדזער צאָל-קאַמער אַרויסגערופען אַ גרויסע צו־רודערונג אין די פּאַראינטערעסירטע קרייזען, וועל־כע נעהמען אונטער אַ שטאַרקע אַקציע אין די ענטשפּרעכענדע מיניסטעריומס.

די מאַכט וואָלט שוין איצט געדאַרפט אַנ־ווענדען אַ געוויסע טאָלעראַנץ בנוגע די דער־מאָהנטע פאַרשריפטען. ס'דאַרף צוגעלאָזען ווערען אַ געוויסער פּראָצענט פון גרעסערע שטיקלעך, ווייל דאָס איז אוממערמיידליך. די מאַכט דאַרף דאָס טון, אויב זי וויל נישט, אַז דאָס ריגאָרים־טישע אָפּהיטען די פאַרשריפטען זאָלען ברענגען צו דער קאָמפּליקאַציע אין דעם גרויסען צווייג פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע, אויף וועלכע מיר האָבען שוין אָנגעוויזען.

צי זענען שטייער-הנחות אויך חל אויף האַנדווערקער-ספּולקעס

דאָס אינדוסטריע-געזעץ פון יאָהר 1927 האָט נישט איינגעפיהרט קיין ספּעציעלע בעשטימונג פאַר האַנדווערקער-שותפות'ן. צוליב דעם, וואָס די נאָוועלע צום געזעץ וועגען אינדוסטרי-שטייער פון יאָהר 1932 האָט איינגעפיהרט שטייער-הנחות פאַר האַנדווערקער - אונטערנעהמונגען, וועמענס בעזיצער קענען אויסווייזען האַנדווערקער-קאַרטען, איז ענטשטאַנען אַ פראַגע צי די דאָזיגע שטייער-הנחות זענען אויך נוגע האַנדווערקער-ספּולקעס, די דאָזיגע פראַגע איז לעצטענס בעהאַנדעלט געוואָרען אין פערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערן, וועלכע איז געקומען צום בעשלוס, אַז די שטייער-הנחות דאַרפען אויך חל זיין אויף די ספּולקעס, אויב אַלע שותפים זענען האַנדווערקער, האָבען האַנדווערקער-קאַרטען אָדער האָבען דאָס רעכט צו האָבען האַנדווערקער-קאַרטען.

דער פערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערן האָט זיך וועגען דעם ענין געווענדעט צום פינאַנץ-מיניסטעריום און צום האַנדעלס-מיניסטעריום.

וועגען אנטייל פון לאָדזער האַנד־ווערקער אויפ'ן פּויזנער יריד

די לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער האָט פונאַנ־דערגעשיקט צו אַלע צעכען און האַנדווערקער־אָרגאַ־ניזאַציעס אַ צירקולאַר וועגען פּויזנער יריד. אין צירקולאַר ווערט געזאָגט.

צום ערשטען מאָל נעהמט אין פּויזנער יריד אַנטייל דאָס גאַנצע פּוילישע האַנדווערקערטום, מיר שטרייכען אונטער, אַז אין יריד נעהמט אַנטייל דאָס האַנדווערקערטום פון טשעכיע און דייטשלאַנד, אַזוי אַז ס'איז אַ פליכט פון די פּוילישע האַנדווערקער אויסצושטעלען זייערע אויסאַרבייטונגען.

דאָס האָט נישט נאָר קיין פּראָפּאַגאַנדע־בעדייטונג, נאָר פון דעם קענען זיין די גרעסטע עקספּאָרט בוצען. דעריבער ווענדעט זיך די לאָדזער האַנדווער־קער־קאַמער צו די צעכען און אָרגאַניזאַציעס, אַז די זאָלען בעווירקען די מיטגלידער אויסצושטעלען זייערע אויסאַרבייטונגען אויפ'ן פּויזנער יריד, קודם כל האַנדעלט זיך וועגען די פאַכען, וועלכע קענען רע־כענען אויף עקספּאָרט פון זייערע אַרטיקלען.

די פערוואַלטונג פון פּויזנער יריד וויל, אַז דאָס האַנדווערקערטום זאָל בעהמען וואָס א גרעסערען אַנטייל אין'ם יריד און צוליב דעם זענען פאַר האַנדווערקער קלענערע געמאַכט געוואָרען די אָפּצאָה־לען, די אינדוסטריע צאָהלט פאַר א קוואַדראַט־מע־טער אָרט 30 זלאָטעס, בעת האַנדווערקער צאָהלען נאָר 5 זלאָטעס.

גענויע פּרטים קען זיך יעדער פּראָאינטערעסיר־טער דערוויסען אין דער האַנדווערקער־קאַמער.

לאָדזער פאַבריקאַנטען נישט צופרידען

מיט'ן פּראָיעקט פון די קאָדיפיקאַציע-קאָמיסיע וועגען באַנקראָטען

די קאָדיפיקאַציע־קאָמיסיע, וואָס אַרבייטען אויס די געזעצען פון דער רעגירונג, האָט שוין פערענדיגט דאָס רעדאַגירען דעם נייעם געזעץ וועגען באַנקראָט און רעגולאַציע פון באַנקראָט־פירמעס.

די לאָדזער מאַנופאַקטור־פאַבריקאַנטען זענען געוואָרען שטאַרק בעאונרוהיגט ווען זיי האָבען זיך דערוואוסט די פּרטים פון דעם נייעם באַנקראָט־געזעץ. לויט דעם נייעם געזעץ וועט די פּראָצעדור פון באַנקראָט בעדייטענד לייכטער און דער באַנקראָט צושטאַנד דויערט געוויס לאַנג ביז עס ווערט דורכגע־פיהרט אַ רעגולאַציע אָדער ליקווידאַציע.

די מאַנופאַקטור־פאַבריקאַנטען האַלטען אַז דער באַנקראָט־געזעץ איז זייער אַמביציעזענס נוגע, ווייל אין דער מאַנופאַקטור־בראַנזשע איז פערהאַן די גרעסטע צאָהל באַנקראָטען. די לאָדזער פאַבריקאַנטען פאָדער־רען, אַז מען זאָל אין דעם נייעם געזעץ ענדערען די פאַרשריפטען אויף אַזאַ אופן, אַז די פּראָצעדור פון אַ באַנקראָט זאָל נישט לאַנג דויערען. מען זאָל לייכטער קאָנען ערקלערען אַ סוחר אין באַנקראָט און פון דער באַנקראָט ערקלערונג ביז דאָס דורכפיהרען אַ רעגולאַציע אָדער א ליציטאַציע זאָל געשעפט, זאָל דויערען די קורצסטע צייט. פיל קורצער ווי עס איז איצט. די מאַנופאַקטור־פאַבריקאַנטען טענה'ן, אַז צוליב דעם, וואָס איצט איז שווער צו ערקלערען אַ סוחר אין אופּאַדלאָשט און ווייל דער באַנקראָט פערציהט זיך לאַנג, דעריבער האָבען זיי היזק און מאַכען נישט קיין „אופּאַדלאַשטשען".

די לאָדזער פאַבריקאַנטען זענען וועגען דעם אַרויסגעטרעטען מיט אַ רייה פאַרשלאָגען צו דער האַנדעלס־קאַמער.

יודען געדענקט!

היטלערישע באַנדעס פּייניגען אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

אייער צפּוטהר געגען זיי איז באָיקאָט אויף סחורות פון דייטשלאַנד